PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini ob. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXV. Št. 88 (7282) | TRST, sreda, 16. aprila 1969

V POSLANSKI ZBORNICI RAZPRAVA O DOGODKIH V BATTIPAGLII

Restivo opravičuje streljanje policijskih agentov Rumor pa odklanja razpravo o razorožitvi policije

Notranji minister je govoril o «že vnaprej pripravljenih načrtih za upor», predsednik vlade pa o «gverili» in «delovanju izzivačev» - Govor tajnika PSI Ferrija in ogorčene izjave komunista Pajette - Razprava se danes nadaljuje

RIM, 15. — V poslanski zbornci se je danes pričela razprava o tragičnih dogodkih v Battipaglii, kar so zahtevale vse poslanske skupine, ki so vložile tudi razne interpelacije. Vlada je na vprašanja odgovorila in to izredno ostro. Govorila sta notranji minister Restivo, ki je opravičeval streljanje policijskih agentov in predsednik vlade Rumor, ki je šel še dlje in je odločno zavrnil vsako možnost razprave o razorožitvi policije v zvezi s socialnimi in študentskimi manifestacijami.

Notranji minister Restivo je v svojem govoru omenil resnične razlo-ge manifestacije in dejal, da gre za težaven socialni položaj in specifične človeške pogoje», ki so pri-spevali razlog za izgrede.

Restivo je nato govoril o štirih dneh naraščanja manifestacije, pri-čemer je — morda nehote — v bi-stvu potrdil prvotne vesti, da se je protestni spopad med policijo in pre-bivalstvom pričel, ko je «okrog 1500 demonstrantov prišlo v stik s poli-cijo» in ko je policija pričela z na-padom «predno so bili dani tradi-cionalni znaki s trobento», ki jih zahteva celo fašistični zakon o jav-ni varnosti. Notranji minister v na-daljevanju pravi, da je bilo že ob prvem spopadu ranjenih več policijskih agentov, zaradi česar so bili na področje nove močne po-licijske oddelke.

Notranji minister je v nadaljnjem svojem razlaganju govoril o policij-skih silah, ki so bile maloštevilne in ki so jih demonstranti napadali s kamenjem in «dolgimi palicami», pri čemer je uporabil izredno dra-matične izraze.

V tej zvezi je omenil neresnično vest, da je policija povozila nekega otroka, kar naj bi povzročilo, da je množica pričela razbijati vsa poli-cijska vozila. Nadaljnje poročilo no-tranjega ministra je zmedeno in odgovarja bolj nekakemu kriminal-nemu romanu — gledano seveda s policijskimi očmi.

Bistven pa je naslednji odstavek: «V tem trenutku, na tem kraju in ob teh okoliščinah so nekateri pri-padniki sil reda izstrelili nekaj o-gnjenih strelov iz ognjenega orož-ja. Gre za strele, ki so žal povzro-čili med množico dva mrtva in šest ranjenih.»

Zaključni del govora notranjega ministra je že klasično posvečen pro-testu opozicijskih sil, ki so za na-prej in v naprej pripravile izgrede, kako da so se spremenili v resnični pogrom. V tej zvezi je Restivo dejal, da mora vlada zagotoviti «varnost in svobodo za vse», pri čemer pa je njegovem gre za v naprej pri-pravljene načrte za upor.

Takoj za notranjim ministrom je spregovoril predsednik vlade Rumor, ki je dejal, da je Restivo že obvestil poslansko zbornico o «dejanskem razvoju dogodkov» in da je tudi v splošnih potezah govoril o razlogih za ostra na-protja na področju. S tem je tu-di predsednik vlade Rumor hotel dati javen in odločilen način po-gledu pravilnost stališč, ki jih je prej navedel notranji minister Re-stivo.

Predsednik vlade pa se ni ome-jil samo na vprašanja javnega re-da in je govoril tudi o nekate-rih širših socialnih vprašanjih. Ru-mor je v tej zvezi govoril o «jav-nem redu, ki ga je treba zagoto-viti in o gospodarskem položa-ju, ki je v bistvu pozitiven, ven-dar je treba delovati samo v okvi-ru razpoložljivih sredstev».

Nesprejemljive so kritike na vse, opozicijske in zlasti tega kar so ustvarile demo-krščanske vlade. Napori vlade ne bi zadostujejo in je potreben odgo-varni prispevek vseh odločilnih sil: sindikatov, produktivnega sveta in lokalnih predstavnikov.

Predsednik vlade Rumor je za-ključil svoj govor z izredno ostro ugotovitvijo, da je prišlo v primeru Battipaglie do «neupravičenega in nediskriminiranega napada na sile javnega reda», kar je treba zavrniti. Rumor je nadalje-val: «Gre za nekatera bistvena načela... Korpus javne varnosti in korpus orožnikov sta instru-menta, s katerima vlada izvaja svoja načela in sta v službi dr-žave ter zagotavljata demokratič-no zakonitost.»

Rumor je to osnovno stališče še zaostril, ko je dejal, da ni mogo-če dopustiti, da se ustvarja ozrač-je moralnega in psihološkega sovraštva, pri čemer gre seveda za odnos do sil «javnega reda», ki so se tako «dobro» izkazale v Batti-paglii.

Zadnji del govora predsednika vlade pa je posvečen zahtevam o razorožitvi policije. Rumor je glede tega vprašanja zelo odločen: izjavil je, da v ozračju, ko še pre-tvarjajo mirne manifestacije v spo-pade in upore, ko se uporablja teh-nika «gverile» in ko gre za «de-lovanje provokatorjev», ko se ši-bijo sile «javnega reda», ni mo-goče «sprejeti na znanje predlo-ge, ki bi imeli predvsem značaj moralne in psihološke razorožitve.»

Pred nastopom Restiva in Ru-morja je sejo odprl predsednik po-slanske zbornice Pertini, ki je de-jal, da postavljajo dogodki v Bat-tipaglii poslancem kot predstavni-kom naroda jasno nalogo: «preprečiti, da bi se podobni dogodki še ponovili in da bi bila težavna pot delovnega ljudstva še omadeževana z nedolzno krvjo». Poudaril je tudi potrebo, da se popolnoma uresni-či ustavna listina, ki priznava vsem državljanom pravico do delovnega mesta.

Po govorih vladnih predstavnikov je misovski poslanec Almirante v očitni želji, da bi spravil vlado v zadrego, predlagal, naj bi se deba-ta zaključila z glasovanjem, da bi izvedeli, «če se vsi člani vlade stri-njajo» z izvajanji Restiva in Ru-morja. Zahtevo je podprl tudi mo-narhistični predstavnik Covelli, ve-čina pa jo je odbila.

Spregovorili so nato poslanci Avolio (PSIUP), Guarra (MSI), tajnik PSI Ferri in Giancarlo Pa-jetta (KPI), potem pa so razpra-vo odložili na jutri zjutraj, ko bo spregovorilo še kakih petnajst po-slancev, ki je v zvezi z dogodki v Battipaglii postavilo vprašanje in interpelacije.

Poslanec Avolio je izrazil mne-nje, da pomenijo izjave vladnega predsednika «odločen preobrat na desno v politiki vlade». Odbil je tudi tolmačenje dogodkov v Batti-paglii, ki ga je podal minister Re-stivo ter zaključil s trditvijo, da misli vlada vztrajati «na stari poti obrambe gospodarske oblasti in do-bička v škodo družbenih in gospo-darskih zahtev delavcev».

Po intervenciji misovca Guarre (ki je govoril o skrajno levičarskih provokatorjih!) je prevzel besedo tajnik PSI Ferri, čigar nastop bi lahko označili z neuspelim po-skusom, da zadovolji vsem strujam v lastni stranki. Ferri je trdil, da je nevzdržno stanje delavcev v Bat-tipaglii sprožilo protest, «ki pa nedvomno šel preko mere». Govo-ril je tudi o gospodarski krizi Ju-ga in nato trdil, da hoče njegova stranka» usmeriti zakonite prote-ste in nemire delavcev v demokra-tično akcijo za prenovitev in re-forme.»

V zvezi s problemi javnega reda je tajnik PSI priznal, da so policij-ske sile «v preteklosti bile orodje razrednega boja za izkoriščanje de-lavcev». Po mnenju Ferrija pa «to ni res, in ne more biti res, v na-ši državi, ki je organizirana na de-mokratičnem sistemu, v katerem pomenijo policijske sile demokra-tično jamstvo v službi vseh držav-ljanov». Glede na zahtevo po ra-zorožitvi policije je Ferri dejal, da socialisti zahtevajo od vlade, da opremi policijo z «bolj učinkovitim» sredstvi, ki naj nadomestijo bojno orožje in naj omogočijo brez ne-varnosti zagotovitev svobode vseh».

Giancarlo Pajetta je dejal, da so izjave notranjega ministra «sramot-ne», ministra samega pa je obtožil «laži, pretvarjanja dejstev in zata-jevanja resnice». Dodal je, da vse buje hvalnica policije «neizrečeno pooblastilo, da še strelja in še ubi-ja». Obtožil je dalje Restiva, da «hodi po sledovih Scelbe, ki ga je vsilil vladi».

Pajetta je zahteval popolno razo-rožitev policije in odstavitev notra-njega ministra, ki po njegovem mnenju «sili sedanjo sredinsko levi-čarsko vlado na poti represije». Kritiziral je končno socialistična ministra De Martina in Brodolinija ki «se vedno, po prvih protestih dajo pomiriti».

TITO SPREJEL DELEGACIJO ZDLJ

Zrastli so sposobni ljudje v dosedanjih letih samoupravljanja

Nadaljujejo se volitve v posameznih republikah - V Beogradu proslava splošne stavke železničarjev leta 1920

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel včeraj delegacijo SZDL Jugoslavije, s katero se je pogovarjal o aktualnih družbeno - političnih nalogah, posebno o skupščinskih volitvah. Tito je pozval člane Zveze komunistov, naj se čim bolj angažirajo v delu socialistične zveze, in poudaril, da delovni ljudje Jugoslavije pričakujejo sedaj, da se z odloki novoizvoljenih skupščin čimprej uresničijo sklepi, sprejeti na IX. kongresu ZKJ.

Tito je ugotovil, da so tudi v preteklih osemnajstih letih samo-upravljanja iz vrst delavcev zrasli številni sposobni ljudje, ki bolje kot mnogi ravnatelji podjetij vidijo negativne pojave, in je dodal, da bi se tem ljudem morala po-svetiti večja pozornost in jim da-jati večjo podporo. Predsednik re-publike je očital, ker pri sedanjih volitvah za poslance in odbornike niso kandidirali več delavcev iz neposredne proizvodnje, in je po-zval socialistično zvezo, naj v svojem bodočem družbeno - poli-tičnem delovanju vključi čim več de-lavcev iz neposredne proizvodnje. Voditelji, je poudaril Tito, morajo biti vedno v neposrednih stikih z delovnimi kolektivi in neposredni-mi proizvajalci, sicer ne morejo pravilno obravnavati problemov in sprejemati pravilnih sklepov. «Kar se mene tiče, je poudaril Tito, bom vedno, ko bom obiskal posamezne kraje in delovne kolektive, skušal priti v stik s čim širšim krogom ljudi. Tako bi morali ravnati tudi drugi tovariši na vodilnih mestih, ker bodo na ta način laže opravili svojo dolžnost in vsestransko uve-ljavili svoje sposobnosti.»

Predsednik republike je sprejel danes popoldne osebnega odposlan-ca predsednika Sudana, člana vr-hovnega sveta Kedira Hamada, ki mu je izročil poslanico predsedni-ka republike Sudana Azharija.

Zaposleni državljani v Srbiji in Črni gori so volili danes odborni-ke za svete delovnih skupnosti v občinski skupščini. V Sloveniji so zaposleni izbrali odbornike za svet delovnih skupnosti že 9. aprila, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercego-vini 11. aprila. V Makedoniji bodo volitve za te svete jutri. Seda; se bo končala prva faza volitev V sredo, 23. aprila bodo novoizvo-ljeni odborniki občinskih skupščin skupno z delegati delovnih skupno-sti za posamezna delovna področja izvolili poslance za svete delovnih skupnosti pokrajinskih, republiških in zvezne skupščine. V dokončni fazi volitev od 5. do 12. maja bodo novoizvoljeni poslanci republiških in pokrajinskih skupščin izvolili po-slance za svet narodov zvezne skup-ščine.

Okrog 2000 železničarjev Beogra-da je danes z zborovanjem prosla-vilo spomin na generalno stavko železničarjev Jugoslavije leta 1920 ki je popolnoma paralizirala želez-niški promet. Slovesnost je bila organizirana v okviru proslave 50 letnice Zveze komunistov Jugosla-vije. Na zborovanju je govoril član sveta federacije Svetozar Vukmano-vić, ki je med drugim ugotovil, da so železničarji že takrat z zahtevo po nadzorovanju dohodkov in iz-datkov postavili zahtevo po uved-bi samoupravljanja. To danes zahte-vajo vsi delovni ljudje na svetu, med drugimi tudi delavski razred v Franciji in Italiji. V tej zahtevi delavcev Češkoslovaške je po mne-nju Vukmanovića tudi dejanski razlog intervencije petih sil varšav-skega pakta na Češkoslovaškem.

B. B.

Neredi na otoku Montserrat

GEORGETOWN, 15. — Angleška vojna ladja «Minerva» je zapustila področje Anguille in odplula na bri-tanski otok Montserrat, kjer so na-stali neredi. Otok Montserrat je oddaljen približno 100 kilometrov od Guadalupe.

V Londonu je predstavnik britan-skega zunanjega ministrstva potrdil, da so na otoku nastali neredi in da je tamkajšnji vladni komisar razglasil izjemno stanje ter uvedel policijsko uro. Prebivalcem otoka so prepovedali nositi orožje in zbi-rati se na ulicah.

Montserrat ima 14 tisoč prebi-valcev in spada v skupino otokov Leeward, v katero spada tudi otok Anguilla, ki so ga prejšnji mesec zasedli britanski vojaki. Otok je leta 1493 odkril Krištof Kolumb.

Po dveh nočeh neredov je sedaj na otoku mirno. Neredi so bili v noči med soboto in nedeljo in na-slednjo noč. Komisar Gibbs je izja-vil, da je nerede povzročila skupina «pijanih mladeničev», ki so napadli policijske agente, ki so prišli z dru-gih Karibskih otokov. Napadli so tudi komisariat.

Montserrat je britanska kolonija, ki jo upravlja angleški upravnik in ta sodeluje z izvršnim svetom, ki ga deloma imenujejo, deloma pa ga sestavljajo člani zakonodajnega sveta.

Na Karibskem področju so štiri neodvisne države (Gvajana, Barba-dos, Trinidad, Jamaika). Poleg te-ga so nekatere «pridružene» države ki imajo delno avtonomijo, in oto-ki, kakor Montserrat, ki so še ved-no britanske kolonije.

NOV PRIMER «PUEBLO»?

Sestreljeno ameriško letalo nad severnokorejskim morjem

Ameriška vlada zaprosila SZ, Južno Korejo in Japonsko za pomoč pri iskanju letala in posadke - V Severni Koreji poudarjajo, da je letalo bilo na «izzivalnem» poletu

TOKIO, 15. — Severnokorejska tiskovna agencija je javila, da so danes ob 13.30 po krajevnem času sestrelili ameriško izvidniško leta-lo, ki je prekršilo severnokorejski zračni prostor. Agencija pravi, da je bila naloga sestreljenega letala napraviti izzivalne izvide ob de-markacijski črti med obema Kore-jama. Letalo je sestrelila neka eno-ta vojaškega letalstva.

Predstavnik ameriškega depart-maja za obrambo je izjavil, da gre za letalo «EC-121», ki je odletelo včeraj ob 23 uri po srednjeevrop-skem času in da je imelo ukaz, naj se ne približa manj kakor 50 morskih milj severnokorejski obali.

Ameriško poslaništvo v Moskvi je danes zaprosilo sovjetsko vla-do, naj sodeluje pri iskanju letala V krogih Pentagona trdijo, da je štirimotorno letalo, ki je letelo nad Japonskim morjem, bilo na red-nem izvidniškem poletu nad med-narodnimi vodami. Predstavnik a-meriškega državnega departmaja je izjavil, da je ameriška vlada ta-koj stopila v stik s sovjetsko, ja-ponsko in južnokorejsko vlado in zaprosila za njihovo pomoč pri iskanju letala in posadke. Ameri-ški državni tajnik Rogers je opol-dne povabil k sebi sovjetskega po-slanika Dobrinina in zaprosil p- moč sovjetske vlade upoštevajoč možnost, da so na omenjenem pod-ročju sovjetske ladje.

Predstavnik je nato izjavil, da bodo pozneje zavzeli stališče, kar se tiče diplomatskih korakov s tem v zvezi. Za sedaj se omejujejo na iskanje sestreljenega letala in nje-gove posadke.

Po nekaterih informacijah je se-streljeno letalo verjetno imelo na-logo prestrezati sovjetska in in ki-tajske radijska sporočila v zvezi z nedavnimi obmejnimi incidenti med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Področje, kjer je bilo letalo sestre-ljeno, je oddaljeno 320 kilometrov od reke Usuri v bližini meje med Severno Korejo, Sovjetsko zvezo in Kitajsko.

Seveda zatrjuje Pentagon, da na-loga letala ni bila izzivalnega zna-čaja.

Ženevska konferenca

ŽENEVA, 15. — Predstavnik ZAR na razorožitveni konferenci je go-voril o napadalnih dejanjih Izraela na Srednjem vzhodu, ki ogrožajo mir ter onemogočajo izvedbo splo-šne in popolne razorožitve. Govoril je o palestinskem vprašanju in je zatem ugotovil, da neka država, ki se še vedno pripravlja na napadal-na dejanja, ni podpisala pogodbe proti širjenju jedrskega orožja. Za-tem se je izrekel za prekinitev podzemeljskih jedrskih poizkusov in dejal, da podpira za sedaj delno rešitev, ker ni še mogoč sporazum o nadzorstvu. Po mnenju ZAR bi morali dati prednost prekinitvi pridobivanja atomskega materiala v vojne namene ter demilitarizaciji morskega dna.

V Bonnu je načelnik demokrist-janske parlamentarne skupine Barz-el izjavil, da je «nerazumljivo vztrajanje nekaterih socialnih de-mokratov», naj bi Bonn podpisal pogodbo proti širjenju jedrskega orožja. Barzel je izjavil, da je kan-clerju Kiesingerju uspelo doseči nekatera izboljšanja vsebine pogod-be, toda potrebna so še nekatera pojasnila. Dodal je «Nismo pod no-benim pritiskom in neumno bi bilo izvajati pritisk na nas same glede tega.» Barzel je trdil, da pogodba v sedanji obliki predstavlja «pra-vo odpoved lastne suverenosti». S podpisom pogodbe bi Bonn zape-čatil to prepoved tudi do Sovjetske zveze. Ker je Sovjetska zveza od-bila podbudo bonske vlade za skle-nitev nenapadalne pogodbe, se Bar-zel sprašuje, ali je umestno za Bonn prevzeti do Sovjetske zveze take obveznosti kakršne vsebuje omenje-na pogodba.

Vodstvo socialdemokratske stran-ke pa je danes soglasno sprejelo resolucijo v zvezi s to pogodbo. Resolucija poudarja, da se nem-ški podpis ne sme nepotrebno za-vlačevati, če se hočejo izogniti o-samljenosti Zahodne Nemčije. Ne-odgovorno bi bilo uporabljati po-godbo za spletke notranje politike.

Resolucija poudarja tudi, da so-cialdemokratska stranka nasprotuje izdelovanju nakupu in lastnini a-tomskega orožja. Toda glavni po-goj za nemški podpis je zagotovi-lo, da se ne bo ovirala mirnodob-ska uporaba atomske energije in da zahodno zavezništvo še daije jamči nemško varnost ter da se nepreprečí evropska združitev ter da se storijo nadaljnji koraki glede omejitve in nadzorstva nad obo-rožitvijo.

NOV TOPNIŠKI DVOBOJ OB SUEŠKEM PREKOPU

Husein: palestinsko vprašanje je pravo bistvo problema

Golda Meir je ponovila izraelsko stališče - Komentar lista «Sovjetska Rusija»

KAIRO, 15. — Danes ob 12.30 se je vnel ob Sueškem prekopu nov topniški dvoboj na fronti 80 kilometrov, predvsem na področju Port Tevfika, Sueza in Ismailije. Streljanje je trajalo do 16. ure, ko so posredovali opazovalci OZN. Kakor običajno, se ena in druga stran obtožujeta krivde za spopad. Na egiptovski strani pravijo, da so Izraelci utrpeli velike izgube, Izraelci pa pravijo, da niso imeli izgub.

Ob reki Jordan pa so se Izra-elci znova spopadli z Jordanci. Jordanski vojaški predstavnik je izjavil, da so Izraelci začeli stre-ljati s topovi in iz tankov na jordanske enote ob Galilejskem jezeru. Jordanci so na streljanje odgovorili. Spopad je trajal 35 mi-nut. Pozneje so Izraelci začeli znova streljati in streljanje je tra-jalo pol ure. Izraelski vojaški pred-stavnik je izjavil, da so z jordan-skega ozemlja streljali na neko i-zraelsko patruljo in da so izrael-ski vojaki odgovorili na streljan-je.

Jordanski kralj Huisen je izja-vil sinoči v New Yorku, da bodo prihodnji trije meseci kritični za rešitev na Srednjem vzhodu in če se ne bo pri tem napredovalo, bo vojna neizbežna.

Izrazil je zadovoljstvo nad rezul-tatom svojega obiska v ZDA in nad vedno večjo naklonjenostjo do arabskega stališča, ki jo je opazil med ameriškim ljudstvom. Husein je dodal, da so ZDA sedaj bolj nepristranke do arabskih držav, kakor je bilo prej. Pripomnil je: «Name je napravila močan vtis odločenost, da nam pomagajo naj-ti rešitev.»

Glede novih naporov štirih ve-lesil je Husein izjavil, da se v primeru neuspeha taka možnost ne bi mogla več ponoviti. Dejansko vprašanje, je dejal Husein, niso ozemlje, meje, ali svoboda plovbe po mednarodnih vodah, temveč palestinsko vprašanje. Dokler ne bodo v celoti vzpostavljene pra-vice palestinskega ljudstva, ne bo pravega miru. Palestincem je tre-ba dati možnost izbire, ki so jo določili Združeni narodi pred 21 leti: povratek v njihove domove ali pa odškodnina za izgube.

Predsednica Izraelske vlade Gol-da Meir je v intervjuju ameriški agenciji UPI izjavila, da je Izrael skušal prepričati kralja Huselna, naj ostane zunaj spopada junija 1967, in mu je obljubil, da Izrael ne bo začel nobene akcije proti Jordaniji.

«Kralj Husein, je izjavila Gol-da Meir, dobro ve, da 5. junija, ko se je začela vojna, mu je Le-vi Eškol poslal po opazovalcu OZN Bullu pismo, v katerem je jasno rekel, da če bo ostal zunaj vojne, se mu ne bo nič zgodilo in da mu ne bomo nič storili. Toda o-čitno je Husein dobil zagotovila od Nasserja, da egiptovska letala bombardirajo ves Izrael, in se je pridružil Egipčanom.» Golda Meir trdi, da bi moral biti Husein «za-nji, ki nekaj zahteva od Izraela. «On je prvi, ki je začel bombar-dirati Jeruzalem, o katerem tol-ko govori.»

Golda Meir je zatem govorila o izraelski vojaški premoči in do-dala, da bi Izrael znova zmagal, če bi se sovražnosti obnovile.

Zatem je obtožila Sovjetsko zve-zo in dejala, da «je morda še bolj odgovorna za vojno, kakor Naser.» Zatem je «obžalovala, ker Francija ni bila nevtralna na tem področju», in dodala, da bo so-vjetska in francoska politika na Srednjem vzhodu spodkopala se-danje štiristranske razgovore. Na koncu je ponovila izraelsko zahte-vo po neposrednih pogajanjih.

Sovjetski list «Sovjetskaja Ro-sija» obsoja stališče Sirije, ki vztra-ja pri vojaški rešitvi na Srednjem vzhodu. Med drugim ugotavlja, da Kairo in Bejdut govorita o voja-ški rešitvi samo v primeru, da bi Izrael onemogočil politično reši-tev, Damask pa se usmerja izključ-no na vojaško rešitev. List pri-pominja: «Kakor zgodovinske iz-kušnje kažejo, je zelo poredkoma levičarska revolucionarna faza v dejansko pomoč v politiki. Jasno je na primer, da njihovo geslo «ne vojne ne miru» — ki sicer služi samo Izraelu, ki tudi zavrača, čeprav z desnice, resolucijo od 22. novembra 1967.

Glede svojih stikov z voditelji organizacije «Al Fatah» izraža članek simpatijo do osvobodilne-ga gibanja, toda izraža dvom v realnost njihovih metod borbe. Pri tem poudarja, da bi težko bilo zaustaviti zgodovino in da je ško-da, da nekateri voditelji te orga-nizacije ne upoštevajo sedanjega stanja na Srednjem vzhodu in tu-di ne odnosa sil na svetu.

O POTOVANJU DUBČKA V MOSKVO ŠE NIČ JASNEGA

Zanimiv članek Smrkovskega v glasilu KPČ «Rude pravo»

Kljub določenemu samokritičnemu tonu vsebuje članek programsko osnovo naprednih sil v centralnem komiteju KPČ, ki se bo sestal jutri

PRAGA, 15. — Veliko zanimanje vlada po vsem Češkoslovaškem za jutrišnjo sejo centralnega komiteja KPČ, na kateri bo — kot vse kaže — prišlo morda do osebnih sprememb v vodstvu. Oči vseh češko-slovaških naprednih sil so uprte v Josefa Smrkovskega, ki je — kakor vedno — priljubljena tarča sovjetskih časnikov in praških konserva-tivnih krogov. Ni slučajno torej, če je današnje «Rude pravo», uradno glasilo CK KPČ objavilo daljši članek, ki ga je podpisal Smrkovski.

V tem članku se Smrkovski izreka za partijsko linijo, kakršna izhaja iz novembrske resolucije CK KPČ o stanju v državi, sprejema nase nekatere kritike ter priznava, da je podcenjeval moč in politično nevarnost «desničarskih sil», hkrati pa obnavlja vsa načela, ki so veljala za pojanuarsko politiko, čeprav za-ključuje z ugotovitvijo, da bo ob-last morala «zaradi izrednega sta-nja, ki je sedaj nastalo» sprejeti več «negativnih» ukrepov, ki bodo «še poglobili prepad med vlado, oblast-jo in ljudstvom, javnim mnenjem».

Članek je izšel v uradnem par-tijskem glasilu prav istega dne, ko bi moral partijski tajnik Aleksan-der Dubček odpotovati v Moskvo, na razgovor in posvetovanje z naj-višjimi sovjetskimi partijskimi in državnimi voditelji. Potovanje, ki bi vsekakor ne trajalo več kot nekaj ur, še ni bilo javljeno in je zavito v megli govoric, ki se širijo po Pragi in Moskvi a jih nihče ne more potrditi, pa tudi zanikati ne.

Smrkovski začenja svoj članek s trditvijo, da ni «nikoli mislil po-pravljati smisla in ocene trenutne-ga položaja, ki ju vsebuje no-vembrska resolucija KPČ», o ka-teri trdi, «da jo sprejemam, pa čeprav bi lahko tudi mislil, da mo-re škodovati partiji in naši druž-bi.»

Ker je v uvodu omenil protiso-cialistične sile, jih Smrkovski na-to tudi definira. Zato trdi, da «je popolnoma jasno, da so za socia-lizem nevarne tiste sile, ki mu na-sprotujejo. O tem sem govoril ve-dno, od januarja 1968 dalje».

Do nedavnih dogodkov 28. mar-ca, tj. do demonstracij ob priliki hokejske zmage češkoslovaške na-rodne reprezentance proti ekipi SZ, trdi Smrkovski, da je «bil prepri-čan, da so za našo družbo nevar-ni sektaški in konservativni ele-menti». To tudi potrjuje, ko trdi, da so «mnogi podcenjevali vlogo sektaških in konservativnih, tako imenovanih «levih» skupin. Posebno po smrti Jana Palacha sem bil prepričan, da so desničarske pro-tisocialistične sile povsem osam-ljene in blokirane. Pri tem so nam pomagali sindikati, ki so brez pomislekov sledili partijski liniji in njenim dokumentom in hkrati za-htevali, naj se nadaljuje s poja-nuarsko politiko».

O pojanuarski politiki trdi Smr-kovski, da je njeno bistvo v «go-spodarski reformi, sprejemu novih osnovnih zakonov, rehabilitaciji o-seb, ki so bile preganjane zaradi deformacij v petdesetih letih, pri-pravi novih volitev ter partijskih kongresov in — končno — postop-ne izboljšave odnosov s Sovjetsko zvezo».

V zvezi z nedavnimi demonstra-cijami v noči 28. marca trdi Smr-kovski, da so ga prepričale, kako je zgrešeno podcenjeval silo proti-socialističnih in skrajno desničar-skih sil». Od tod potreba po «pri-jateljstvu s Sovjetsko zvezo in z vsemi naprednimi silami v tujini».

Smrkovski zaključuje svoj član-ek, ki je — kljub določeni samo-kritiki — dejanska osnova progre-sivnih sil v centralnem komiteju in še enkrat poudarja osnovne smernice pojanuarske politike, ka-tere pobornik je bil, z ugotovitvijo, da je stanje pač tako, da bo mo-rala vlada podvzeti vrsto «odloč-nih in negativnih» ukrepov.

«Ne skrivam dejstva» — zaklju-čuje svojo misel Smrkovski — «da smo v nekem smislu prišli do kri-tičnega trenutka v odnosih med partijo in ljudstvom, vodstvom dr-žave in javnim mnenjem, toda o-hraniti moramo hladno kri. Vode-nje državne oblasti bi ne smelo — in ne sme — pomeniti povratka k dobi pred jaunarjem, ko je vlada šla preko ljudstva. Ukrepe je tre-ba usmeriti proti tistim, ki kršijo državne zakone!»

Srmkovski priznava torej v svo-jem članku utemeljenost vladnih ukrepov in posredno kritizira tiste, ki so v njegovem imenu zavračali utesnitvene ukrepe, ki so bili pod-vzeti ob sovjetskem pritisku, hkra-ti pa odločno opozarja proti poli-tiki «zaprtih vrat» in nevarnosti povratka v prejšnje čase. Jamstvo zakonitosti vidi Smrkovski pred-vsem v delavskem razredu in jas-no in nedvoumno poziva v tem smi-slu sindikate, naj bodo odločni.

Braniti meje lastne države je dol-žnost; to tem bolj, ko se ima opra-vka z neupravičenimi zahtevami. Že-lel bi, da bi tovariš Ivanov razmiš-ljal vsaj o odmevu, ki ga ta argu-ment — obramba meja — ima da-nes med širokimi plastmi češkoslo-vaških državljanov in tudi med ko-munisti in njihovimi voditelji, ki prav gotovo ne gledajo naklonjeno na intervencijo lanskega avgusta in še danes ne morejo razumeti traj-nih omejitev, ki se postavljajo av-tonomiji njihove vlade in njihove partije.»

Boffa dodaja, da se prav okoli intervencije na Češkoslovaškem o-sredotočuje glavni očitek Ivanova. «Danes, nadaljuje Boffa, se ko-munist upravičeno sprašuje, kako se je moglo zgoditi, da je v odno-sih med socialističnimi državami prišlo do take napetosti, da se je spremenila v oborožene spopade in v vojaško intervencijo. Nasprotna propaganda vpije, da je to v sami naravi socializma. Mi vemo, da ni tako. Toda prav zaradi tega je na-ša dolžnost, ko imamo opravka s spori, ki imajo oddaljen in zaple-ten izvor in se več let zaostrujejo, kakor spor s Kitajsko, da resno razmislimo o vzrokih, ki so pripe-ljali do tega, kar se je zgodilo, in o načinu rešitve.»

Boffa piše zatem, da so italijan-ski komunisti razvili in razvijajo svoje «avtonomno kritiko kitajskih stališč», toda so izrekli tudi svoje pridržke vsakikrat, ko se jim je zdelo, da se ne izvajajo dosledno smeri, ki izhajajo iz dvajsetega kongresa KP SZ».

ZASKRBLJUJOČ POLOŽAJ PRED REFERENDUMOM

Izbruh nestrpnosti v Franciji ob odprtju volilne kampanje

Napad na delavca, ki je lepil lepake komunistične partije
Napadalce je vodil bivši kandidat na golistični listi

PARIZ, 15. — Že takoj po odprtju volilne kampanje za referen-dum o regionalni reformi in re-formi senata je prišlo v bližini Pa-riza do izredno hudega dogodka, ki vzbuja utemeljeno zaskrbljenost, da bo volilni boj v Franciji nad vse oster in mogoče celo dramati-čen.

V pariškem predmestju Drancy-ju je skupina sedmih mož napa-dla delavca, ki sta lepila propa-gandne lepake komunistične stran-ke Enega od njiju, 30-letnega Da-niela Fribourga, so z nožem pre-bodli v hrbet. Ranjenca so odpe-ljali v bolnišnico v Bobignyju, kjer je zaradi hude poškodbe na pljú-čih v smrtni nevarnosti.

Eno uro po brutalnem napadu je policija aretirala sedmorico, ki je na furgonu še vedno krožila po ulicah Drancyja. Eden od njih, last-nik furgona, je bivši golistični ka-didat na političnih volitvah leta 1968 Guy David. Policija je ugoto-vila, da je bila sedmorica oboro-žena z nožmi, pendreki in drugim orožjem .

Na političnem prizorišču je med-tem še vedno v središču pozorno-sti včerajšnji nastop bivšega finan-nega ministra in predstavnika ne-odvisnih republikancev Giscarda d'Estainga, ki je izjavil, da bo gla-soval proti reformam in da je re-ferendum nesmiseln. Da je bil to za goliste hud udarec, priča pi-sanje glasila UDR «La Nation», ki izredno ostro napada bivšega mi-nistra, češ da je «menjal zastavo». Podoben napad je po mikrofonih radia «Evropa 1» sprožil notranji minister Marcellin, voditelj goli-stične struje neodvisnih republikan-cev.

K napetosti položaja pripomorejo tudi trgovci in obrtniki, katerih pro-test traja že več dni. Za jutri je bila napovedana splošna stavka trgovcev v vsej Franciji. Odprte bodo samo lekarne, veletrgovine in bencinske črpalke.

Motorni čolni okoli Damanskega?

MOSKVA, 16. — Položaj na so-vjetsko - kitajski meji na področ-ju otoka Damanski sredi reke U-suri se bo v teh dneh verjetno spremenil. Tako vsaj namiguje glasilo sovjetske vlade «Izvestija», ko v zelo podrobnem poročilu z Dalnjega vzhoda poročajo, kako se zaradi pomladanske temperatu-re led na reki začenja taliti in drobiti. Usuri, preko katere so do-sedaj lahko vozili tudi s tanki in kem plovna. Seveda lahko v tem primeru pričakujejo močnega ki-tajskega napada, kakor pa lahko tudi sovjetski obmejni oddelki o-borožijo otok s svojimi oboroženi-mi motornimi čolni.

Boji v Juž. Vietnamu

SAJGON, 15. — V 52. dnevu ofenzive FNO so osvobodilne sile napadle preteklo noč in danes zju-traj preko dvajset vojaških opori-šč v vsem Južnem Vietnamu. Naj-bolj silovit napad je doživelo ame-riško oazno taborišče «Patrol base diamonds», samo en km oddaljeno od kamboške meje. Po večurnem boju so bili napadalci odbiti, 14 a-meriških vojakov pa je bilo ubi-tih. Napadeno je bilo tudi ameri-ško oporišče v Long Binau, ker je sedež glavnega štaba ame-riške pehote, kakih 30 km od Saj-gona.

Intenzivna je bila tudi dejavnost ameriških strateških bombnikov «B-52», ki so izvedli številne akci-je nad pokrajinama Tay Ninh in Binh Long ter nad južnim delom demilitariziranega pasu.

Po Battipaglii

Včerajšnji odgovor notranje-ga ministra in predsednika vla-de o dogodkih v Battipaglii predstavlja veliko presenečenje: Pričakovali smo, da bosta skušala opravičevati policijo, da bosta skušala ohraniti ravnotežje med različnimi politič-nimi silami italijanskega življe-nja, a da nikakor ne bosta pre-šla na pozicije skrajne desnice.

Zelo smo bili razočarani.

Notranji minister Restivo nam je obrazložil, da je po-vsem normalno, da policija brez celo po zakonu predvide-nih opozoritev, napada mirno povorko delavk tobačne tovar-ne. Poleg tega nam je notranji minister «dokazal», da je po-vsem normalno, da se policisti branijo s strelnim orožjem, kadar niso sposobni z drugač-nimi sredstvi vzpostaviti reda.

Predsednik vlade je bil o-streješi: Po njegovem je treba braniti visoke dobičke določe-nih krogov in je treba utrditi splošni javni red. Zaradi tega predsednik vlade zanika mož-nost «razorožitve policije», češ da bi se s tem policija tudi moralno in psihološko razoro-žila.

Demokracija, sodelovanje ljudi pri oblasti, vsestranski na-pori za boljše življenje, se ne morejo istovetiti z nasiljem in še najmanj z organiziranim na-siljem države. Gre za proces sodelovanja pri reševanju bist-venih vprašanj in torej za pro-ces, pri katerem ne morejo bi-ti udeleženi dejavniki državne brutalne sile.

Množični upor v Milanu, Turinu, Genovi, Firencah, Bariju in drugih italijanskih jetnišnicah

Povsod iste zahteve pripornikov: reforma kazenskega zakonika in jetniškega pravilnika

Tudi v videmskem zaporu demonstracija brez nasilja - Ogromna škoda v milanski in v drugih jetnišnicah - Večino pripornikov premestili v druge zapore srednje in južne Italije ter na Sardinijo

MILAN, 15. — Ogromne policijske in karabinjerske sile, ki so pozno ponoči in v zgodnjih jutranjih urah vdrle v zapor San Vittore, so prisilile zapornike k predaji. Upor, vsaj najhujši protest zapornikov, ki so zahtevali reformo jetnišnic in boljše postopanje z njimi, se je začel včeraj popoldne, ko so v tretjem in petem delu razbili vse, kar se je razbiti dalo in zažgali žimnice ter druge dele. Zaporniki so se zabarikadirali v notranjosti zapora, kamor policijske sile niso mogle vdreti. Močne skupine jetnikov so s strehe obmetavali policijske sile z opekami in jim tako preprečevale vdor v notranjost.

Ponoči pa so policijski in karabinjerski odredi vdrli v notranjost. Orožje so morali vsi pustiti v primernem prostoru, bali so se namreč, da ne bi to padlo v roke jetnikom, in so bili oboroženi le s solzilnimi granatami, ki so jih metali brez prestanka. Po poldrugi uri borbe z jetniki, so policijske sile vzpostavile okoli 7.15 red.

Po še ne točnih podatkih, je jetnišnica San Vittore skoraj neuporabna in bodo popravila stala približno pol milijarde lir. Zato so sklenili premestiti zapornike v druge italijanske jetnišnice. Zapornike z lisicami na rokah, ki so jih nato vklenili po štiri ali pet skupaj, so naložili na avtobuse ali na tovornjake in jih odpeljali na železniško postajo, kjer so že sestavili posebne vlake s potniškimi vagoni drugega razreda in tudi manjšim številom jetniških vagonov, kamor so spravili najbolj razborite pripornike. Vsega skupaj bodo premestili nad 700 pripornikov. Prvi posebni vlak je odpotoval iz Milana kmalu po 16. uri z 200 zaporniki, ki jih je spremljalo 150 oboroženih karabinjerjev. Spotoma bodo izkrcevali pripornike in jih premestili v razne jetnišnice v Volterri, Piombinu, Civitavecchi in še nižje do Sicilije. Vest o zadušitvi upora je sporočil novinarjem namestnik direktorja dr. Santamarina, ki je označil dejanje kot «upor pijanih», ker so nekateri najprej vdrli v shrambe in se napili. Nekateri pripomniki so rešili razne laboratorije in infermerije, precej oddelkov pa je bilo popolnoma uničenih. V zaporih je bilo do upora približno 1300 zapornikov: 1250 moških in kakih 60 žensk.

V notranjosti San Vittore so po premestitvi zapornikov (nekaj jih je še ostalo v nepoškodovanih odsekih) začeli s čiščenjem in odvažanjem ruševin. Uradni krogi pravijo, da med zaporniki ni bilo ranjenih. Marsikdo ima sicer razne odrgnine, vendar nihče ni bil potreben bolniške nege. Več ranjenih in še več potolčenih je v policijskih in karabinjerskih vrstah. Vsega skupaj je bilo 19 ranjenih. Najhuje je bil karabinjerski polkovnik Alessi, ki ima zlom ključnice, medtem ko si je vicekvestor dr. Moro zlomil zapestje. V bolnišnico so morali tudi komisar javne varnosti Meterangelis, komisar Rosati in poročnik oddelkov javne varnosti Locantore. Večji del karabinjerjev in policijskih agentov je moralo v bolnišnico zaradi znakov zastrupljenja s plinom iz solzilnih bomb in odrgnin.

GENOVA, 15. — Dolga vrsta tovornjakov in avtobusov s policijskimi registrskimi tablicami je danes odpeljala uporne zapornike iz turinskih zaporov «Nuove» v genovsko pristanišče, kjer so jih vkrcali na ladjo «Corsica Express». Zapornike, vsega skupaj 235, so spravili v ogromno garažo trajekta, ki v poletnih mesecih vozi do Korzike, in jih odpeljali na Sardinijo, kjer jih bodo namestili po zaporih v Asinari, Algheru in Sassariju. Vse zapornike so spravili ob stene garaže, 160 karabinjerjev pa je pazilo, da ne bi prišlo do kakega upora.

Pred odhodom avtomobilske kolone so pred jetnišnico zaprli vse ulice za promet, kasneje pa se je zbrala množica svojcev, ki je hotela vedeti, kam so odpeljali njihove pripadnike sorodnike. Direktor zapora dr. Giovanbattista Di Piazza je novinarjem, ki jih je sprejel v svoji pisarni izjavil, da so včeraj in danes premestili v druge jetnišnice (Alessandria, Saluzzo, Possano, Asinara, Sassari, Alghero, Porto Azzurro, Parma, Padova, Benetke, Trst, Videm, San Gemignano, Firenze, Messina, Palermo in Caltanissetta) skupno 757 zapornikov. V turinskih zaporih, in sicer v kliničnem centru in v kazenskem odseku, je ostalo še 300 pripornikov.

Dr. Di Piazza je rekel, da zaporniki zahtevajo reformo zakonika in jetnišnic. Ta pravilnik obstaja že od 1931. leta, vendar pa so v zadnjih časih uvedli razne novosti. Tako so uredili šolski, kulturni in rekreativni center, v Turinu imajo tudi športno igrišče, kino in gledališče. Nerodno je, je rekel dr. Di Piazza, da je premalo prostorov. Turin bi potreboval jetnišnico z 2000 mesti, medtem ko jih trenutno lahko sprejme malo več kot 700 zapornikov.

GENOVA, 15. — Kakih sto zapornikov je kljub mrazu preživelo noč na notranjih strehah jetnišnice stavbe Marassi. Da bi se segreli, so si pripravili ogenj, tu pa tam pa so tolkli s strešnimi opekami in kričali «reforma, reforma». Policija je na zahtevo državnega pravdnika sproti premeščala nekatere zapornike. Okoli 10.30 je državni pravdnik imel razgovor z jetniki, vendar se je kmalu oddaljil, medtem ko so zaporniki kričali, da jim niso dali kruha, da so dva dni brez hrane in podobno. Tudi kvestor je skušal pregovoriti jetnike, da bi se predali. Ker je bilo vse razbito, zaporniki niso mogli s strehe zaradi česar so jim poslali gasilsko lestev. Komaj so zaporniki stopili z lestve, so jih pregledali, jih uklenili in jih odpeljali na kvesturo. V notranjosti zapora je še približno 200 karabinjerjev in agentov javne varnosti.

BARI, 15. — Skupina zapornikov je danes popoldne uvedla protestno manifestacijo. Nekaj zapornikov je šlo na streho, drugi pa so v notranjosti zažgali nekaj žimnic. Zvedelo se je, da so protestno akcijo začeli zaporniki prvega odseka, to je tisti, ki so v pričakovanju sodne razprave. Ti so prebili streho in metali opeke na cesto. V zaporih je bilo vsega skupaj 560 priprtih. Okoli zaporne stavbe so ojačili stražo, da bi preprečili morebitne pobege. Kljub mrazu in mrzlemu vetru, so nekateri, v glavnem mladi, trmasto vztrajali, slabo oblečeni, na strehi zapora. Agenti in karabinjerji, ki so okoli zapora, imajo posebne varnostne naočnike.

FIRENCE, 15. — Kakih 50 zapornikov v jetnišnici «Le Murate» v Ul. Ghibellina se po sprehodu niso hoteli vrniti več v celice. Vodstvo zapora je objavilo poročilo, v katerem je rečeno, da je skupina pripornikov izvedla mirno protestno manifestacijo zaradi nujnosti reforme kazenskega zakonika in jetniškega pravilnika. Pripomniki so nadalje zahtevali nekatere izboljšave kot več časa na zraku, izboljšanje hrane, več dopisovanja s sorodniki in podobno. Državni pravdnik je nekatere zahteve takoj sprejel, zaradi česar so se pripomniki vrnili v celice.

Popoldne so pripeljali v florentinske zapore kakih 40 pripornikov iz turinske jetnišnice. Pripornike so pripeljali s tremi poltovornjaki z železniške postaje Santa Maria Novella.

VERONA, 15. — Zaporniki v veronskih zaporih so izrazili ravnatelju jetnišnice dr. Alessiju, ki jih je sprejel na razgovor, solidarnost s zaporniki v Turinu in Milanu. Veronski pripomniki zahtevajo reformo kazenskega postopnika in jetniškega pravilnika.

TREVISO, 15. — Pripomniki v tukajšnjem zaporu so danes zjutraj poslali ravnatelju jetnišnice pismo, v katerem ga obveščajo, da ne bodo izvedli nobene manifestacije, ne stavke, ne morda, ker se ne čutijo solidarne s pripomniki drugih jetnišnic, temveč, ker hočejo na kulturni način zahtevati spremembo zakonov. Pripomniki zahtevajo nujno reformo kazenskega zakonika, katero so tolikokrat obljubili, a je niso nikoli izvedli, nujno privolitev v zmanjšanje kazni za eno tretjino itd.

VIDEM, 15. — Tudi v videmski jetnišnici v Ul. Spalato so pripomniki organizirali, kot je bilo v preteklih dneh v Milanu, Turinu in Genovi protestno manifestacijo. Po 14. uri se kakih 70 od 147 pripornikov ni hotelo vrniti v celice in so na ves glas zahtevali reformo zakonika in jetniškega pravilnika, boljše ravnanje s pripomniki in podobno. Nekateri so šli celo na streho iz plastike in s kričanjem opozarjali mimoidoče na njihovo akcijo. To se jim je popolnoma posrečilo, še posebno, ker je jetniški paznik dal alarm s strelom v zrak. Na kraj so nemudoma prišli karabinjerji in policijski agenti, vendar so pripomniki vztrajali v njihovi akciji. Državni pravdnik je stopil v stik z demonstranti, a jih ni mogel prepričati, da bi se vrnili v celice. Zaporniki so zahtevali razgovor s kakšnim novinarjem, kar so jim ugodili. Novinarju so predložili pismene zahteve in opozorili, da se ne bodo odpovedali demonstracijam dokler ne bodo vsaj deino ugodili njihovim zahtevam. Trenutno so pripomniki zasedli dvorišče zapora, medtem ko so okoli stavbe ojačili stražo. Domnevajo, da se bo upor, mirnega značaja kot so hoteli poudariti zaporniki, nadaljeval vso noč. Okoli 20. ure so se skoraj vsi vrnili v celice. Samo pet pripornikov je še vztrajalo na strehi. Zaradi upora so kakih 30 turinskih pripornikov poslali v druge zapore.

REGGIO EMILIA, 15. — Tudi v Reggiu Emiliji se 37 od 64 pripornikov jetnišnice «San Tommaso» ni hotelo iz protesta vrniti v celice. Po razgovoru z ravnateljem jetnišnice, od katerega so zahtevali, da o zadevi obvesti pravosodnega ministra in javno mnenje, so se uporniki vrnili v celice.

Milan. «Upornike» iz San Vittora so čvrsto uklenili in jih pod strogim nadzorstvom premestili druge zapore

Genova. Zaporniki z zahtevami na strehi jetnišnice «Marassi»

Včeraj so vozilo prikazali Saragatu

875 in 930.000 lir cena fiata 128

TURIN, 15. — Direkcija Fiata je javila, da bo novo vozilo «Fiat 128» stalo z dvojnimi vrati 875.000, s štirimi pa 930.000 lir. Predsednik Fiata dr. Gianni Agnelli je danes razkazal predsedniku republike Saragatu štiri vozila «Fiat 128». Novo vozilo so predsedniku republike prikazali v vrtovih Kvirinala.

V «PRIMERU MARKOVIČ»

Nov obtežilni element proti Marcantoniju

PARIZ, 15. — Preiskovalci, ki se bavijo z zadevo umora bivšega tajnika filmskega igralca Alaina Delona Jugoslovana Stevana Markovica so odkrili nov element, ki bo verjetno igral glavno vlogo v nadaljevanju raziskave. Po petih mesecih preiskave so odkrili, da je Francois Marcantoni, ki je v zaporu pod obtožbo sodelovanja pri umoru Beograjčana, junija lani kupil žimnico znamke «Treca». Odkritje je zelo važno, ker so truplo ubitega Jugoslovana našli zavitega v plastični ovoj in vrečo iz konoplje, v katero je bila zavita žimnica «Treca».

SIRACUSA, 15. Tukajšnje sodišče je obsodilo 20-letnega Giuseppa Alija, znanega kot «Diabolik» zaradi tatvine, pobega iz zapora in večkratne zlorabe naslovov na 2 leti, 3 mesece in 20 dni zapora. Sodišče je tudi odredilo zaradi njegove nevarnosti družbi, da se po prestani kazni pošlje v zdravstveni zavod.

Silovit tajfun v Pakistanu

Nad 500 mrtvih in 5000 ranjenih?

DACCA, 15. — Pakistanski radio je javil, da je silovit tajfun pustošil na področju vzhodnopakistanskega glavnega mesta. Tajfun z vetrovi nad 150 km na uro je odkril številne hiše, dobesedno zbrisal s površja lesene hiše in bajte iz blata in slame, je izrul na stotine dreves in pretrgal vse zveze. Uradno javljajo, da je bilo najmanj 150 mrtvih in nad 1000 ranjenih. Po podatkih «Morning Newsa» je bilo približno 200 mrtvih in 5000 ranjenih. Medtem ko je namestnik komisarja v Dacci javil, da je več kot 250 mrtvih, so člani reševalnih odprav mnenja, da so številne osebe še vedno pod ruševinami in da bo smrtnih žrtev verjetno približno 500. V bolnišnicah, kjer delajo brez oddiha, so do sedaj nudili pomoč 3000 ranjencem. 1000 so jih pridržali v zdravniški negi.

STOCKHOLM, 15. — Sovjetsko nadzvočno potniško letalo «TU 144» bo verjetno že čez poldrugo leto začelo z rednimi poleti. To je izjavil general Boris Bugajev, ki je namestnik ministra za letalstvo v SZ.

Bugajev ni hotel povedati koliko bo stalo letalo, pač pa je pripomnil, da je cenejše kot francosko-angleški «Concorde».

BOLOGNA, 15. — Policiji se je posrečilo odkriti tolpo petih sicilijanskih sorodnikov (trije bratje in dve sestri), ki so vlamljali v nemške zlatarne, švicarske prodajalne tobaka in v razne italijanske trgovine. Preiskovalni organi so zaplenili skoraj ves plen, v glavnem dragulje v približni vrednosti 30 milijonov lir.

POZNO PONOČI MED BAJNIM SPREJEMOM V LOS ANGELESU PODELJENE FILMSKE NAGRADE «OSKAR 1968»

Dve nagradi za najboljši ženski vlogi: Katherine Hepburn in Barbara Streisand

Angleški film «Oliver» režiserja Carola Reeda osvojil kar pet kipcev- Dve nagradi za Italijo

LOS ANGELES, 15. — Prvič po letu 1932 so podelili nagrado Oskar za najboljšo žensko vlogo v filmu istočasno dvema igralkama. To nagrado sta si letos osvojili protagonistka glasbene komedije «Funny Girl» Barbara Streisand in protagonistka filma «Zimski lev» (The Lion in the winter) Katherine Hepburn. Za Hepburnovo je bil to tretji Oskar v njenem življenju. Prvič ga je osvojila leta 1933, lani pa je tudi pripadla ta nagrada Hepburnovi z vlogo v filmu «Ugani kdo pride k večerji?», kjer sta nastopala tudi Sidney Poitier in sedaj že pokojni Spencer Tracy.

Sklep razsodišča, da podeli dvema igralkama Oskarja, je bil brez dvoma pameten: že v prejšnjih dneh je bilo jasno, da sta Hepburnova in Streisandova največji favoritinji za nagrado. Če bi eno ali drugo izključili iz te izbire, bi eni ali drugi napravili krivico. Zanimivo je, da je Barbara Streisand, ki je bolj znana kot pevka, dobila nagrado za vlogo v glasbenem filmu, kjer v moški vlogi nastopa Omar Sharif.

Večje presenečenje pa je predstavila dodelitev nagrade za najboljšo moško vlogo, ki je pripadla Cliffu Robertsonu za film «Charly», v katerem igra vlogo gluhonemega. Robertson je do sedaj bil sicer vedno dober karakterni igralec, vendar so mu dajali manj važne vloge. Tokrat pa je v filmu «Charly» pokazal vse svoje interpretativne sposobnosti v težki vlogi gluhonemega, kateremu so kirurgi vrnili vse možganske sposobnosti, ki pa mu služijo le toliko, da se zaveda, da bo ponovno padel v položaj, v katerem je bil pred kirurškim posegom.

Največ nagrad, pa čeprav protagonistek niso nikjer omenili, je dobil britanski film «Oliver», ki je dobil Oskarja za najboljše delo leta. Poleg tega so temu filmu dodelili še pet Oskarjevih kipcev, in sicer: za najboljšo režijo, s čimer so še enkrat priznali sposobnost Carola Reeda, ki je že dvakrat dobil Oskarja, in sicer leta 1949 za «The Fallen Idol» in leta 1950 za film «Tretji mož». Poleg tega so ta film nagradili zaradi umetniškega vodstva, koreografije, glasbene spremljave in zvočnega traku.

Nagrado, in to je treba še posebej poudariti v zgodovini Oskarjev, so podelili tudi filmu sovjetske proizvodnje: gre za film «Vojna in mir» režiserja Bonderčuka, kateremu so dali nagrado za najboljši tuji film.

Omeniti je treba, da so podelili tudi Oskarja dvema Italijanoma, in sicer Danilu Donatiju za najboljše kostume v Zeffirelijevem filmu «Romeo in Julija» in Pasqualinu De Santisu za najboljšo fotografijo v istem Zeffirellijevem delu.

Nagrajevanje je bilo med bajnim sprejemom v Music Centru v Los Angelesu, katerega se je udeležilo na stotine zvezd filmskega sveta. Absolutna protagonistka večera je bila brez dvoma Katherine Hepburn, ki je ne samo osvojila že tretjega in drugega zaporednega Oskarja za najboljšo žensko vlogo, temveč je dosegla še nov rekord: še nobena namreč ni dobila toliko manjših nagrad in posebnih pohval kot Hepburnova, ki je bila enajstkrat nagrajena. Desetkrat pa so bile nagrajene do sedaj zelo znane filmske igralke kot Bette Davis, ki je dobila dvakrat največjo nagrado za najboljšo žensko vlogo, Elizabeth Taylor, Vivian Leigh in Audrey Hepburn. Večera so se udeležili najbolj znani igralci in prvič po osmih letih so nagrajevanje izvedli v Los Angelesu namesto v Santa Monici.

Kot je v tradiciji, je tudi letos nastal incident, katerega pa so hitro rešili. Izzvala ga je žena Paula Newmana, igralka Joanne Woodward. Woodwardova, katere interpretacijo vloge v filmu «Rachel, Rachel» so pohvalili, je zagrozila, da bo svečanost bojkotirala, če ne bodo tudi njenega moža imenovali med kandidate za najboljšo režijo. Newman je namreč režiral film, v katerem je nastopala žena. Woodwardova se je kasneje premislila in je prisostvovala podelitvi nagrad. Čeprav so Paula Newmana imeli večkrat na seznamu najboljših igralcev za podelitev Oskarja, ga za njegove vloge niso še nikoli nagradili.

«NAGRADE OSKAR 1968» je filmska akademija, ki ji predseduje igralec Gregory Peck, podelila kakor sledi:

Jack Albertson — za najboljšo stransko moško vlogo v filmu «The Subject Was Roses».

John Box in *Terence Marsh* — za najboljšo scenografijo v filmu «Oliver».

«*Young Americans*» — za najboljši dolgometražni dokumentar, ki sta ga pripravila Robert Cohn in Alex Grasshoff.

«*Why Man Creates*» — za najboljši kratkometražni dokumentar, ki ga je pripravil Saul Bass.

Danilo Donati — za najboljše kostume v filmu «Romeo in Julija».

«*Shepperton Studio Sound Department*» — za najboljši zvočni trak v filmu «Oliver».

Pasqualino De Santis — za najboljšo fotografijo v filmu «Romeo in Julija».

Ruth Gordon — za najboljšo stransko žensko vlogo v filmu «Rosemary's Baby».

«*Vojna in mir*» — za najboljši film v tujem jeziku.

Stanley Kubrick — za posebne efekte v filmu «2001: odiseja v vesolju».

John Green — za najboljšo glasbeno spremljavo neglasbenega filma «Oliver».

James Goldman — za najboljšo scenografijo v filmu «Zimski lev».

Cliff Robertson — za najboljšo glavno moško vlogo v filmu «Charly».

Mel Brooks — za najboljše delo in sceno izrecno pripravljeno za film «The Producers».

Frank B. Keller — za najboljšo montažo filma «Bullitt».

«*Winnie the Pooh and the Blustery Day*» — za najboljši kratkometražni risani film v produkciji Walt Disneya.

«*Robert Kennedy Remembered*» — za najboljši kratkometražni film, ki ga je pripravil Charles Guggenheim.

Michel Legrand (glasba) in *Alan* in *Marilyn Bergman* (besedilo) — za najboljšo popevko «The Windmills of Your Mind» v filmu «Primer Thomasa Crowna».

Sir Carol Reed — za najboljšo režijo filma «Oliver».

John Barry — za najboljšo originalno glasbo za neglasbeni film «Zimski lev».

Katherine Hepburn in *Barbara Streisand* — za najboljši ženski vlogi, prve v «The Lion in the Winter», druge pa v «Funny Girl».

«*Oliver*» — za najboljši film leta

Letos so podelili tudi dve posebni Oskarjevi nagradi, in sicer *Johnu Chambersu*, ker je spretno z maskiranjem spremenil igralce filma «Planet opic» v opice in šimpanze in nagrado za najboljšo koreografijo, ki je pripadla filmu «Oliver».

AVSTRIJSKE OBLASTI SO GLUHE ZA ZAHTEVE SLOVENSKE MANJŠINE

Edina slovenska kmetijska šola na Koroškem še nima pravice javnosti

Slovenska kmetijska šola za fante v Podravljah, edina slovenska kmetijska šola na Koroškem, je v začetku aprila zaključila šolanje letošnjega 1. letnika. 1. letnik, katerega pouk traja 5 mesecev, je obiskovalo 12 učencev, ki so vsi izdelali; letos na šoli ni bilo drugega letnika, pač pa je velika večina učencev, ki so končali 1. letnik, izjavila, da se bodo v jeseni vpisali tudi v drugi letnik.

Pouk na slovenski kmetijski šoli v Podravljah poteka v okviru učnega načrta za kmetijske strokovne šole, ki ga je predpisalo avstrijsko ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. Mimo tega pa je šola prilagodila pouk še specifičnim razmeram in pogojem slovenskih kmetij na Koroškem. Zasnovala ga je na sodobnih učnih metodah in je pouk strokovnih predmetov izpopolnila z vključitvijo modernih učnih pripomočkov. Tako ima šola med drugim 32 diapozitivnih serij, ki jih je dobila od odseka za strokovni film pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo, še posebno dragoceni za pouk pa so diapozitivi, ki so jih pripravili učitelji sami in ki prikazujejo specifične probleme in okolnosti domače kmetijske proizvodnje. Mimo diapozitivov pa se na soli vse bolj uveljavlja tudi pouk s pomočjo filmov. Za zdaj imajo na razpolago 60 zvočnih strokovnih filmov, ki so jih dobili prav tako od odseka za strokovni film

V okviru pouka so učenci v minulem šolskem letu obiskali tudi tri kmetije in sicer eno takšno, ki je sredi preusmeritve na poenostavitev proizvodnje, eno takšno, ki se zaradi tujsko-prometne lege ukvarja tudi s turistično-gostinsko dejavnostjo in eno strogo specializirano. Učenci so se tako na kraju samem lahko spoznali s prednostnimi specializirane kmetijske proizvodnje oziroma z možnostmi povezovanja kmetijske proizvodnje s turistično dejavnostjo, kar je prav na Koroškem zelo pomembno Končno so gojenci kmetijske sole opravili tudi tečaj za avtogeno in električno varjenje, lahko pa so opravili tudi šoferski izpit.

Na splošno bi lahko dejali, da pouk na slovensk kmetijski šoli v Podravljah povsem ustreza pouku na nemških kmetijskih šolah v Avstriji, le da je še izpopolnjen s sodobnimi učnimi pripomočki. Prav zaradi tega je več kot nerazumljivo da ostajajo avstrijske oblasti se vedno gluhe za vse zahteve slovenske manjšine na Koroškem, da bi edina slovenska kmetijska šola na Koroškem končno dobila pravico javnosti. To vprašanje je bistveno za nadaljnji obstoj šole, do katere imajo koroški Slovenci vso pravico tudi po državni pogodbi, kajti zdaj prihajajo na šolo le takšni učenci, ki nameravajo živeti na domac kmetiji, medtem ko se morajo tisti, ki bi se po končanem šolanju želeli zaposliti, šolati v nemških šolah, ker jim drugače strokovne kvalifikacije ne priznajo.

Z. Z.

Boril se je že v petih vojnah

96-letni narodni heroj v glavni vlogi filma

BEOGRAD, 15. — Najstarejši narodni heroj 96-letni Crnogorec Džoko Pavičević je nosilec glavne vloge novega dokumentarnega filma filmskega podjetja «Zastava», ki nosi naslov «Bojevnik». Pavičević je sodeloval v petih vojnah. V zadnji narodnoosvobodilni vojni se je skupno s svojimi vnuki boril za svobodo domovine. Ta najstarejši jugoslovanski bojevnik pripoveduje v filmu o dogodkih in osebah svojega vojaškega življenja in seznanja gledalce s filozofijo in tradicijo domovinske ljubezni jugoslovanskih narodov, ki so vedno pripravljeni braniti svobodo in neodvisnost svoje domovine.

V jugoslovansko-francoski koprodukciji

Izšla je prva številka revije «Elle-Ona»

V Ljubljani je izšla prva številka revije Elle, ki jo je začela izdajati založba Mladinska knjiga v koprodukciji s francoskim uredništvom. Revija je že tudi takoj pošla. Je bila le radovednost ali potreba po nekem novem, da je tako hitro izginila iz kioskov?

V 20 tisoč izvodih so natisnili prvo številko v slovenščini, so povedali na tiskovni konferenci v Mladinski knjigi. Revija bo izhajala v slovenskem, srbohrvaškem in hrvaškosrbskem jeziku, pripravljajo pa tudi makedonsko izdajo.

Uredništvo Elle za Jugoslavijo je v Beogradu, za Slovenijo pa v Ljubljani.

Vodilo, da se je Mladinska knjiga odločila prav za to revijo, je preprostost revije, njena kultura in raven in njen način kako reagira na dogajanje okrog sebe. Slovenska izdaja bo skušala seveda ustrezno reagirati na domače probleme, upam pa naj vsaj približno podobno besede direktorice Mladinske knjige Zorke Peršičeve: «Želeli smo izdajati revijo, ki bo ustrezala vsem vse Jugoslavije. To bo družinska kot revija zgolj za ženske, namenjena bo širšemu krogu ljudi, ki naj bi jih učila mišljenja in gledanja ne le na oblačenje, ampak več tudi na drugo okolje sebe.»

Vsekakor, če bo revija dobra, gotovo našla hvaležnih bralcev.

VATIKAN, 15. — Državni predstavniki varji Italije, Francije, Portugalske in Španije so se odpovedali paradi legiju, da slovesno položijo k nalsko čepico na glavo novim dinalom in še posebno apostolski nunciju, ki jih je papež povišal

Do odpovedi je prišlo na prošnjo vatikanskih oblasti.

Po nepričakovanem snežnem m

Skoraj reden promet na cesti Zagreb-Reka

REKA, 15. — Delovni skupini cestnega podjetja na Reki je s pomočjo pripadnikov JLA, civilne zaščite in organov javne varnosti v teku noč uspelo vzpostaviti promet na cesti Zagreb-Reka skozi Gorski Kotar in na cesti Senj-Otočac-Gospić ko Vratnika. Promet še vedno ni popolnoma normalen, ker so obstali številni avtomobili, ki so lastniki pustili ob neurju na cesti. Samo na 40 km dolgem odseku med Kamenjakom in Skradom je v snežnem metežu obtičalo okoli 300 potniških avtomobilov z okoli tisoč ljudmi, ki so se vračali iz Italije na Reko bodisi v Zagreb. Ostali so pustili svoja vozila v snegu, poiskali zavetišče v bližnjih hišah, odšli na Reko s terenskimi vozili službe javne varnosti.

Delovne skupine so še vedno angažirane s čiščenjem ceste proti Zagrebu, kjer so še številni izletniki iz Reke. Nov nepričakovan sneg je presenetil cestno podjetje na Reki, ki je v prepričanju, da je zima že končana, razpustili delovne skupine za čiščenje snega. To je bil tudi vzrok, da se je čiščenje ceste Zagreb-Reka pričelo z zakasnitvijo. Preteklo noč je novi sneg zapadel v nekaterih krajih Bosne in v bolj visokih predelih Makedonije.

Predvčerajšnjim je bila v mali dvorani Kulturnega doma avdicija otrok za jutrišnji nastop na prireditvi «Veseli tobogan», ki bo v Kulturnem domu. Na sliki trije mladi Trebenci med izvajanjem svoje točke

«VEČER SLOVENSKE ZBOROVSKE PESMI» V KULTURNEM DOMU

Navdušenje in zadovoljiva raven značilnosti našega zborovskega petja

Vsak zbor je zapel od 3 do 4 pesmi proste izbire - Najmanjši zbor je štel 16 pevcev, največji odrasli pa 41 pevcev - Med 19 zbori samo 5 mešanih

Po obeh večerih so se pevci zadržali na veseli zakuski v mali dvorani Kulturnega doma

Sobotni in nedeljski nastop pevskih zborov na «Večeru slovenske zborovske pesmi», ki ga prireja vsako leto Slovenska prosvetna zveza, je pokazal (kot smo omenili v splošnem poročilu že včeraj), da so se zbori na to revijo dobro pripravili. Kvalitetna raven petja je bila zadovoljiva, čeprav je treba upoštevati, da vsi zbori ne delujejo v enakih pogojih in z enakimi razpoložljivimi glasovi. Tudi sestava večine zborov je pokazala, da so v obdobju pomlajevanja, kar je bistvenega pomena za nadaljnjo kvalitetno rast, pa seveda v prvi vrsti za sam nadaljnji obstoj zborov. Gotovo je pomlajevanje naših pevskih zborov nujnost, kateri bodo morali v bodočnosti vsi posvetiti še večjo pozornost in skrb.

Od 19 zborov, ki so nastopili na obeh večerih, jih je bilo kar 15 s tržaškega področja in samo štirje z goriškega. To število je sicer zadovoljivo, vendar upravičeno pričakujemo, da jih bo prihodnje leto še nekaj več. Tako je letos, prav gotovo iz tehtnih razlogov, izostal mladi zbor p.d. «Igo Gruden» iz Nabrežine, katerega bomo k letu gotovo slišali kakor se po drugi strani obeta da bomo po dolgih letih zopet lahko prisluhnili petju openskega zbora, ki se prav v teh dneh postavlja na noge. Iz Goriške bi smeli pričakovati, da se bo prej ali slej ponovno oglasil zbor p.d. «Briški grič» iz Števerjana, pa morda še kaksen. Prizadevanja prireditelјev bi vsekakor morala težiti tudi k pritegnitvi kakšnega zborčka iz Beneške Slovenije, da bi tako lahko povsem upravičeno govorili o reviji slovenskih zborov iz vsega zamejstva od Brega pa tja do Matajurja, potem ko lahko z res velikim zadovoljstvom ugotavljamo, s kolikšno vztrajnostjo, zavzetostjo in ljubeznijo pa tudi lepoto odmeva naša pesem na skrajnih zapadnih obronkih slovenskega narodnega prostora, v Ronkah. Mislim, da smo lahko tega zborčka še posebej veseli in da mu moramo izreči še posebno priznanje.

Prav tako bi bilo želeti, da bi k letu videli med zbori več mešanih zborov, saj sedanje razmerje, 14 moških in le 5 mešanih, nikakor ne odraža obstoječih možnosti.

K splošnim pripombam še nekaj glede izbire pesmi. Opaziti je bilo, da so nekateri zbori začeli segati po težjih in zahtevnejših umetnih skladbah, ki jim večkrat niso kos. Kot je ta težnja sama po sebi pozitivna, ker odraža višja stremljenja, tako je treba vendarle paziti, da izbrane pesmi odgovarjajo izvajalskim sposobnostim posameznih zborov. Navsezadnje je preprosta a lepo in dognano zapeta narodna pesem še vedno lepša, kot pa slabo izvajana zahtevna skladba, za katero je povrhu potreben še mnogo večji trud, zadoščenje pa ni v sorazmerju z njim. Nekateri zbori so izvajali tudi pesmi drugih narodov, kar ni bilo povsem v skladu z naslovom in namenu te revije, ki nosi naslov «Večer *slovenske* zborovske pesmi». Sicer je res, da so prav te pesmi izzvale veliko navdušenje, a se je vendarle treba držati zastavljenih okvirov, ali pa je treba programski okvir tem revij razširiti in omogočiti, da zbori prosto izbirajo pač tiste pesmi, ki jim najbolj ležijo in ki jih znajo najbolje naštudirane. In še to: v prejšnjih letih so za zaključek takih revij nastopili z eno ali dvema pesmima združeni moški in združeni mešani zbori. Osebno menim, da bi lahko ta običaj obnovili že zaradi manifestativnega pomena, ki ga ima združeno nastopanje tako pri pevcih kot pri občinstvu.

Spored sta oba večera začela mladinska zbora Glasbene matice iz Trsta in z Opčin ter «Kraški slavček» iz Devina-Nabrežine. Prvi je pod vodstvom Nade Žerjalove zapel Adamičevo «Tam gori za našo vasjo», narodno v Mirkovi priredbi «Kako mi delajo», Bostjančičevo «Ježek ima polje» in Vrabčevo «Naša vas», drugi pod vodstvom Sergija Radoviča pa Adamičevo «Na ledu», Miheličevo «Polje, kdo bo tebe ljubil», ljudsko «V tihem gozdu» in Hladnikovo «Na zeleni gori». Zbor iz Trsta in z Opčin je nastopil skoraj polnoštevilen, zboru «Kraški slavček» pa je zaradi bolezni manjkalo nekaj manj kot polovica pevcev, saj jih normalno šteje kar okrog 60. Zboroma se pozna različna šola: tržaški in openski poje bolj zadržano, nabrežinsko-devinski pa bolj odprto, pogumneje in z jasnejšo izgovarjavo, vendar je pri obeh enako očitna prizadevnost, kar je vsekakor njuna glavna odlika.

Mladinski zbor GM «Kraški slavček» iz Devina-Nabrežine

Moški zbor «Srečko Kosovel» iz Ronk

Mešani zbor «Rdeča zvezda» iz Saleža

Moški zbor «Valentin Vodnik» iz Doline

Moški zbor «Jezero» iz Doberdoba je pod vodstvom Silvana Križmančiča zapel narodno «Moja dekle», Bučarjevo «Da te ni» in pa narodno v Schwabovi priredbi «Oj dekle, kaj si tak žalostna». Zbor ima dokaj dobre in ubrane glasove, ki težijo k umirjenemu izvajanju na škodo vecje dinamičnosti. Morda je ta vtis dajal tudi sam izbor izvajanih pesmi. Moški zbor «Slovenec» iz Boršta je pod vodstvom Sveta Grgiča zapel Volaričevo «Slovenca dom», Bučarjevo «Da te ni», Vodopivčevo «Na poljani» in Pregljevo «Štajerski fantič». Zbor je v fazi pomlajevanja, kar se trenutno odraža na delni neizenačenosti glasov, je pa dokaj številen in ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. S čistim in skrbno oblikovanim petjem je presenetil moški zbor «Kras» iz Dolа-Poljan, ki ga že vrsto let vodi Pavlina Komelova. Čeprav maloštevilen (samo 11 pevcev) je vendarle zapel zvočno polno in prijetno ubrano. Najlepše mu je uspela Jerebova «O kresu». Kot prvi mešani zbor na sobotnem večeru se je predstavil «Primorec» iz Trebč, ki ga vodi Oskar Kjuder. 40 pevcev za razmeroma majhno vas ni kar tako, povrhu pa še 40 pevcev, ki pojejo z zanosom lastnim svojemu pevovodji. Njegovi ženski in moški glasovi so dokaj izenačeni, vendar so moški, zlasti basi in baritoni, bolj polni in barviti. Tudi dinamika zborovskega petja je zadovoljiva. Izvajal je Laharnerjevo «Mladosti ni», Mokrajnčevo «II. rukovet», Sveštnikovo rusko narodno «Pesem» in Boštjančičevo «Naš Kras», zadnji dve ob spremljavi na harmoniko (O. Kjuder). Tak izbor je sicer šel preko okvira slovenske zborovske pesmi, je pa občinstvo tako ogrel tudi zaradi izvedbe same, saj je moral zbor rusko narodno ponoviti, pa tudi Boštjančičeva «Naš Kras» je ogrela, saj je skoraj kot nekak program prizadevanj za ohranitev narodne značilnosti našega Krasa.

V drugem delu sobotnega večera se je prvi predstavil moški zbor «Oton Župančič» iz Štandreža pri Gorici, ki ga vodi Franc Lupin. Zapel je Nedvedovo «Prešernu», Venturinijevo «Nocoj pa oh nocoj» in Simonitijevo «Bolen mi leži». Je razmeroma maloštevilen, vendar dovoli ubran in podjeten. Večjo skrb bi moral posvečati točni intonaciji. Moški zbor «Vesna» iz Križa, ki ga vodi Franček Žerjal, je zapel Simonitijevo «A ča?», Jenkovo «Tiha luna», pesem kriških ribičev in pa Adamičevo «Vasovalec». Njegova glavna značilnost je slej ko prej močno petje, kateremu se je tokrat pridružila še bolj razgibana dinamika, ki je prišla do izraza zlasti v Simonitijevi dalmatinski in v «Vasovalcu», manj pa pri ostalih dveh, zlasti pri kriški ribiški. Moški zbor «Slavec» iz Ricmanj je pod vodstvom Vlada Švare zapel Devovo «Hrepenenje», Vogričevo «Lahko noč» ter Pregljevi «Sem pri vokencu stav» in «'mam dro fletn' navajeno». Zbor 27 pevcev poje glasovno zlito občuteno in čisto. Nastopil je res skrbno pripravljen in je vsaki pesmi dal primerno interpretacijo.

Nedeljski spored je po «Kraškem slavčku» začel moški zbor «Srečko Kosovel» iz Ronk pod vodstvom Pavline Komelove. Zapel je Vrabčevo «Eto pletem», Liparjevo «Slovo» in Bučarjevo «Majolčica». Zbor je bil najmanjši med nastopajočimi, saj je štel le 10 pevcev, toda pevcev, ki pojejo z dušo in čustvom, številu primerno mehko, nežno in ubrano. Če bi svojemu izvajanju dodal še ščepec več dinamike, bi bilo njegovo petje še prikupnejše. Mešani zbor «Rdeča zvezda» iz Saleža-Zgonika je pod vodstvom Janka Obada zapel Venturinijevo «Pozdravljena domovina», Schwabovo «Vasovalec» in Laharnarjevo «Mladosti ni». Za mešano sestavo je številčno nekoliko šibak a ima dobre glasove, zlasti moške. Moški zbor «Valentin Vodnik» iz Doline je pod vodstvom Ignacija Ote zapel Venturinijevo «Pozdravljena domovina», narodno v Bučarjevi priredbi «Pod rožnato planino», narodno v Schwabovi priredbi «Luštna» in pa Venturinijevo «Pojdem na prejo». Vse štiri je zapel dovolj ubrano, čeprav smo pri njem vajeni tudi boljših, glasovno čistejših izvedb. Mešani zbor «Slovan» s Padrič je bil skupno z mešanim zborom «Primorec» iz Trebč najštevilnejši zbor na obeh večerih (41 pevcev). Pod vodstvom Sveta Grgiča je zapel Volaričevo «Slovan na dan», Vrabčevo «Kaj mi boš tako zameru», Pahorjevo «Pa se sliš» in še Vrabčevo «Slovensko pesem». Zbor je nastopil dobro pripravljen. Razpolaga z lepimi in močnimi glasovi, zlasti basi sežejo zelo nizko. Vse pesmi je izvajal ubrano in primerno niansirano, nerečne pa tudi s sočno in barvito izgovarjavo. Ugajala je zlasti Vrabčeva «Kaj mi boš tako zameru», pri Pahorjevi «Pa se sliš» pa so bili ženski glasovi le nekoliko premočni, zaradi česar je pozvanjanje moških glasov prišlo premalo do izraza.

Moški zbor «Srečko Kumar» iz Repna je edini nastopil v stiliziranih narodnih nošah. Pod vodstvom Mirka Guština je zapel Gobčevo «Tam na vrtu», Otovo «Temna noč», Mirkovo «Na trgu» in še Otovo «Mi smo s Krasa». Izbor je ustrezal njegovemu fantovskemu značaju in zato je tudi izvedba bila temu primerna. Zbor se ponaša z nekaj dobrimi tenorji, ki se s pridom uveljavljajo tudi v solističnih partih. Moški zbor «Lipa» iz Bazovice je pod vodstvom Ivana Sancina zapel Devovo «Čej so tiste stezice», Srebotnjakovo «Bori», Bučarjevo «Tam, kjer pisana so polja» in rusko narodno «Kot viharjev bi se bali». Še kar številen je zbor še najlepše zapel najtežjo v svojem izboru, Srebotnjakovo «Bori», z lepim solo glasom, potrebno sproščenost pa je pokazal tudi v Bučarjevi «Tam, kjer pisana so polja», medtem ko

j. k.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Mešani zbor «Slovan» iz Padrič

Moški zbor «Srečko Kumar» iz Repna

Moški zbor «Lipa» iz Bazovice

Moški zbor «Fantje izpod Grmade»

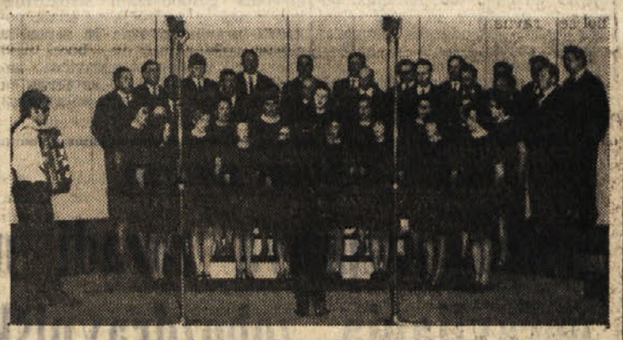

Mešani zbor «France Prešeren» iz Boljunca

Moški zbor «Vasilj Mirk» s Proseka-Kontovela

ZAHODNI NEMCI IN VPRAŠANJE FEDERALIZMA

Domala prav vse poti vodijo v integracijo

Industrija v Zvezni republiki Nemčiji v prvih vstah glede zaščite državnih interesov Koncerni se sporazumevajo in združujejo

Poglavitna značilnost sodobnega nemškega federalizma je v tem, da krajevne, pokrajinske interese ne postavlja nad življenjske interese države in nacije. Naj federalisti še tako krčevito branijo svoje krajevne pravice in pristojnosti na področju kulture, prosvete, socialnih in komunalnih služb, se navzlic temu strinjajo z osrednjo oblastjo, ko se postavljajo vprašanja ključnega gospodarstva dežele. Vtem ko so šolski programi neizenačeni, univerze neusklajene, policija razcepljena, sodišča nepovezana, pokrajine pa nesrečne zaradi slehernega groša, vplačanega v zvezno blagajno, se pa vsi, ko gre za industrijo, bankirstvo, promet, oslanjajo na neke skupne potrebe in interese ter sodelujejo v procesu notranje gospodarske industrijske proizvodnje.

Na notranjem tržišču pokrajinske meje sploh ne obstajajo niti jih je na kateri si bodi način občutiti. Tovarne in industrijski koncerni se medsebojno povezujejo, združujejo ali spajajo, ne glede na to, ali je ta na severu, v protestantskem in s pruskimi sledovi prežetem Braunschweigu, drugi na jugu, v katoliški in antipruski Bavarski.

Poslovni magnati in strokovnjaki ZR Nemčije menijo, da je alternativa «federalizem ali centralizem» že zastarela in jo je današnji razvoj že prerastel. Oni se raje opirajo na recept centralne koordinacije. Pod tem se razume usklajevanje potreb krajevnih enot, pokrajin in občin, s primarnimi interesi celotne družbe in države. A moderna industrijsko razvita država lahko, na osnovi take izkušnje, obstane in napreduje ter zdrži konkurenco na svetovnem tržišču edinole, če svoje proizvodne sile, industrijo in denarna sredstva, znanstveno-raziskovalno dejavnost ter usposabljanje visokokvalificiranih kadrov združi pod eno samo streho. V porurski oblasti se velika premogovna podjetja že združujejo v enotno podjetje «Ruhrkohle», da bi se tako mogla upirati francoski in ameriški konkurenci. V industrijskih panogah bodočnosti — avtomobilski, elektronski in električni ter kemični — je koncentracija sil še pospešena.

V vsej Zahodni Nemčiji so po sporazumu in integraciji, ki so jo zainteresirani partnerji nedavno dosegli, samo še štirje podjetja, ki proizvajajo kamione. Pred tem pa je kakih deset tovarnarjev eden drugemu zapiralo pot. Razne oblike sodelovanja ter integracije razvijajo tudi veliki avtomobilski koncerni potniških avtomobilov. Trije manjši proizvajalci, ki izdelujejo avtomobile «Borgward», «Glass» in pa podjetje «Auto-Union» so se morali odpovedati samostojnosti ter so se priključili večjim partnerjem. Da bi preprečili prodor tujih vozil na domače tržišče (zdaj je že vsaki peti avtomobil tuje proizvodnje) so zahodnonemški avtomobilski tovarnarji pristopili k novi koncentraciji. «Auto-Union» se združuje z «NSU», kot tudi še naprej krožijo glasovi o povezovanju «Volkswagna» z nekaterimi drugimi manjšimi domačimi tovarnami. Zaradi velikih skupnih interesov nacionalne avtomobilske industrije je bil žrtvovan tudi komaj izdelani tip vozila «NSU K 70», za izpopolnitev katerega so bile vložene desetine milijonov mark.

«Daimler-Benz» (Mercedes) si je sporazumno porazdelil posle s «Volkswagnom,» pri čemer je bilo določeno, kdo bo izdeloval velike in kdo majhne ter srednje potniške vozove, tako da bi na tržišču ne bila eden drugemu v napoto, zlasti pa ne na tujih tržiščih.

Celo po vsem svetu znana koncerna «Siemens» in «AEG» se več ne zapirata med štiri zidove lastnega razvitega tržišča in čeprav imata zagotovljen plasmá izven meja, sta se ta dva ogromna koncerna nedavno kljub vsemu združila ter osnovala skupno proizvodnjo turbin, elektrocentral in transformatorjev. Kemični koncern «Badische anilin», pa si je osvojil podjetje «Wintershall». Pospešena koncentracija prek vseh pokrajinskih mej je se nadaljuje tudi v jeklarski industriji, kjer sta se dva vodilna koncerna «Thiessen» in «Mannesman» dogovorila o porazdelitvi proizvodnje, ker navzlic moči, ki jo predstavljata (prvi šteje 85.000 delavcev ter ima 6,5 milijarde mark prometa, druga pa 80.000 delavcev in nad štiri milijarde mark prometa letno), ne moreta sama vzdržati pogojev ostre svetovne konkurence.

Med najbolj uspele oblike integracije ter sodelovanja pokrajin sodi izgradnja jedrskih reaktorjev in drugih naprav ter inštitutov za uporabo jedrske energije. V tem pogledu niti koncerni niti federativne pokrajine ne vlečejo vsak na svojo stran, marveč upoštevajo nacionalne interese in nastopajo v odnosu do zunanjega sveta kot celota.

Ne glede na pokrajinsko razcepljenost, se železnice in pošta v ZR Nemčiji oslanjajo na enotno osnovo in kot osrednje, zvezne organizacije posljujejo v vsej deželi. Premagana je razcepljenost na osnovi lokalnih interesov. Železnice se trudijo pospešiti racionalizacijo ter se otresajo ostankov federalizma tako, da bo do leta 1972 zmanjšano število direkcij od 16 na 10. Kljub odporu lokalnih skupin, bo nad tretjina dosedanjih direkcij integriranih, da bi poslovanje bilo učinkovitejše in sodobnejše.

Pošta, telegraf in telefon so visoko stopnjo organizacije (ki sodi med najekspeditivnejše na našem kontinentu) dosegli samo tako, da so žrtvovali pokrajinske interese, s čimer je bilo omogočeno vodenje iz enega centra in po predpisih, veljavnih za vse pokrajine.

Izredno visoka stopnja združenega poslovanja prihaja do izraza tudi pri bankah ZR Nemčije. Tako one privatne kot Zvezna banka vodijo v prvi vrsti račun o interesih države ter nacionalni stabilnosti, šele zatem o lokalnih potrebah ali o posameznih panogah. Pred nedavnim je poziv iz Bonna vplival na privatne banke tako, da ne krše več «obrestne discipline», kar je zelo pomembno za stabilnost domače valute.

Vsa vplivna poslovna združenja — industrije, trgovine, bank, delodajalcev, sindikatov, potrošnikov itd. — delujejo izključno kot splošno državne družbene inštitucije, katerih interesi se razprostirajo po vsej državi.

Dolgoletni predsednik Nemške trgovinsko-industrijske zbornice, dr. Ernest Schneider, je pred nedavnim, ko je predal svojo dolžnost nasledniku Ottu von Amenrongu, odkrito opozoril, da se morajo še obstoječa neskladja med pokrajinami in Zvezo odločno prebroditi, da se klasični federalizem, osnovan na tradicijah in pojmovanjih predpreteklega in preteklega veka, mora kar najhitreje odpraviti oziroma ga je treba spremeniti v «moderni regionalni pluralizem», nakar bi se s pomočjo metode centra ne koordinacije kar najbolj učinkovito razvijali interesi vse dežele.

«Brez takih reform in notranjega integriranja,» je pripomnil neki bonski politik, «bi nas doletelo, da bi se v letu 2000 zapeljali v poštnih kočijah».

B. DIKIC

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 16. APRILA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Pacchiorijev ansambel; 17.20 Za mlade poslušalce, 17.55 Ščepec poezije; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Slavni pevci; 19.10 Higiena in zdravje; 19.15 Melodije; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.10 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Popevke; 13.40 Rossini: «Seviljski brivec».

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Orkester Phil Bodnen; 10.45 Popevke; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Melodije; 11.45 Pevci lahke glasbe; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 13.50 Današnje teme; 14.00 Operna glasba; 15.30 Primorski pevski zbori; 16.40 Pevci; 17.00 Operna glasba; 17.45 Ritmi; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester Fenati; 22.10 Jazz; 22.35 Komorna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke; 9.06 Zvočni trak; 10.35 Ura glasbe, 11.08 Plošča za poletje, 11.30 Sopranistka Mafalda Favero; 13.15 Plošča za poletje; 14.45 Nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Folklora v salonu; 17.05 Program za mladino; 19.30 Radijska priredba; 20.15 Guaita: «Il grosso Ernestone»; 22.00 Simf. koncert

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošča za poletje; 10.00 Čudovita leta; 10.40 Telefonski pogovori; 13.35 Z mikrofonom naokrog; 14.00 Juke box; 15.15 Komorna glasba; 16.35 V diskoteki; 17.35 Enotni razred; 18.20 Poljudna enciklopedija; 19.00 Večni motivi; 20.00 Spomladanski nokturno; 21.10 Operni svet; 22.10 Z mikrofonom naokrog

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Boccherinijevi kvinteti, 11.15 Polifonija; 12.20 Bach, Mozart in Mendelssohn, 13.40 Violončelist Matislav Rostropović; 14.30 Puccini, Madama Butterfly; 15.30 Karl Maria von Weber 16.30 Ital. sodobna glasba; 17.20 Nemščina; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.30 Psihologija in psihoanaliza; 21.00 Rossinijeve proslave.

FILODIFUZIJA

8.00 Začetni koncert, 9.45 Scarlattijeve kantate 10.20 Ital. sodobna glasba 11.55 Operna glasba; 12.30 Plošče resne glasbe; 13.30 Simf. koncert

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inf oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Pisan svet pravljic; 9.10 Vrhnika in Idrija; 9.30 Ansambli zabavne glasbe; 9.45 Zbor KUD Šentanel nad Prevaljami; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz opusa Zvonimira Cigliča; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Koncert; 14.35 Naš poslušalci čestitajo; 15.20 Clasbeni intermezzo; 15.40 H. Fallada: Hopsa hopsa, kje si?; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.15 S. Prokofjev: «Pepelka»; 18.40 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «Ti in opera»; 22.15 Koncert jazza v Celju; 23.05 Oskar Davičo: Pesmi; 23.15 Nočni vrtiljak zabavnih zvokov.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 15.00 Šola; 12.30 Francoščina; 13.00 V antikvariatu; 13.30 Dnevnik; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 19.45 Dokumentarec; 19.15 Moda in stili našega stoletja; 19.45 Šport in kronike, 20.30 Dnevnik; 21.00 Bianchi-Fattori: «Izgubljeni mir»; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 «Uomini sul fondo», film; 22.45 Aktualnosti

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.35 Poročila; 9.35 TV v šoli; 17.45 Oddaja za otroke; 18.30 En français; 18.45 Velika pustolovščina — film; 19.15 Zvezdni trenutki; 20.30 3—2—1; 20.35 Niti našega življenja — mladinsko tekmovanje.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3 do 20.4.) Ne zadovoljite se z besedami od sodelavcev zahtevajte dejanja. Zanimiv sestanek z novim sosedom.

BIK (od 21.4 do 20.5.) Praznino dneva izpolnite s kako konkretno akcijo. Deležni boste izrazov hvaležnosti od strani nekega prijatelja.

DVOJČKA (od 21.5 do 21.6.) Postopno uredite ves svoj način dela. Preveč ste popustljivi do ljubljene osebe.

RAK (od 22.6 do 22.7.) Pomislite tudi na to, da niste neizčrpni. Zatišje na čustvenem področju.

LEV (od 23.7 do 22.8.) Po dogovoru se boste srečali z nekim starim poslovnim tovarišem. Danes vas bo nekdo užalil

DEVICA (od 24.8 do 22.9.) Poglobite se v proučevanje nekega psihološkega vprašanja ki je za vas velike važnosti. Razvedrite se

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Z vašim značajem tudi danes ne boste mogli mirovati. Postavite se po robu neki skušnjavi.

ŠKORPIJON (od 23.10 do 21.11.) Ne dovolite, da b vaši nasprotniki prišli do podatkov o vasem zasebnem življenju. Sožitje v družini.

STRELEC (od 22.11 do 20.12.) Danes skušajte uresničiti samo nekatere svoje zamisli. Pobotali se boste z drago osebo.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Neko vaše človekoljubno dejanje bo imelo velik odmev. Nikar se čustveno preveč ne obvezujte

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Navežite stike z nekaterimi ljudmi, ki delajo na istem področju. Samega sebe varate, če mislite, da vas vsi občudujejo.

RIBI (od 20.2 do 20.3.) Danes boste dobro opravili svoj posel. Poravnali boste staro moralno obveznost.

Posnetki zborov «Kraški slavček», «Srečko Kosovel», «Rdeča zvezda», «Valentin Vodnik» in «Slovan» niso z letošnjega «Večera slovenske zborovske pesmi», ker se je našemu fotografu pri razvijanju pokvaril del filma. Prizadetim zborom se zaradi te neljube «nezgode» opravičujemo.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13, najnižja 5.5, ob 19. uri 10.9 stop., zračni tlak 1015 stanovišteh, veter 8 km severni, vlaga 53 odst., nebo 2/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 10.5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 16. aprila
BOZA
Sonce vzide ob 5,18 in zatone 18,52 — Dolžina dneva 13.34 — Luna vzide ob 4,59 in zatone ob
Jutri, ČETRTEK, 17. aprila
RUDOLF

ZA UREDITEV VPRAŠANJA DELAVCEV PODJETJA ARZENAL - SV. MARKO

Danes obnovitev pogajanj med sindikati in ravnateljem Fincantieri dr. Bazzuro

(Za ta ponovni sestanek je posredoval župan Spaccini, ki se je včeraj sestal s sindikalnimi predstavniki

Pogajanja za ureditev vprašanja osebja podjetja Arzenal - Sv. Marko, se bodo danes obnovila med sindikalnimi predstavniki in ravnateljem Fincantieri dr. Bazzurom.

Nadaljevanje teh pogajanj je sad posredovanja tržaškega župana Spaccinija. Po pogajanjih med prizadetima strankama, ki so sledila sporočilu o dveh naročilih ladjedelnici Sv. Marka, je župan menil, da razgovori s Fincantieri še niso zaključeni.

Včeraj je župan sprejel v svojem uradu sindikalne voditelje Burla in Petronia za FIOM - CGIL, Fabriccija in Antoniuttija za Delavsko zbornico in Crucciattija za FIM - CISL. Sindikalni predstavniki so obrazložili županu svoje zahteve in zlasti še vprašanje napovedane postopne premestitve vseh delavcev Sv. Marka v novo podjetje Arzenal - Sv. Marko.

V večernih urah so se sindikalisti o tem vprašanju pogovarjali tudi z deželnim odbornikom Stopperjem.

Potem ko je župan ugotovil, da so sindikalni predstavniki pripravljeni nadaljevati razgovore s Fincantieri, je župan posredoval pri vodstvu ustanove, ki je poslalo v Trst ravnatelja Bazzura.

FIM - CISL je izdala poročilo, v katerem izraža svoje zadovoljstvo zaradi sestanka med sindikalnimi predstavniki in županom, ki je bil včeraj na županstvu. Poleg tega sporoča, da je zaprosila svoje osrednje vodstvo v Rimu, naj posreduje pri ravnateljstvu Fincantieri za ureditev vprašanja osebja ladjedelnice Sv. Marka.

Ravnatelj Fincantieri Bazzuro je imel pred nekaj dnevi že sestanek s tržaškimi sindikalnimi predstavniki v Trstu in je potrdil gradnjo 40-tisoč tonskega plavajočega doka v ladjedelnici Sv. Marka. Obenem pa je omenil možnost, da bi v tej ladjedelnici opremili četrto ladjo, ki jo sedaj dograjujejo v Tržiču za reško podjetje Jugolinija. Toda to drugo naročilo za Sv. Marko je ravnatelj Bazzuro podredil pogoju, da bi sindikalne organizacije pristale na premestitev 300 do 400 delavcev iz ladjedelnice Sv. Marka v novo družbo Arzenal - Sv. Marko.

Razumljivo je, da sindikalni predstavniki niso mogli pristati na ta pogoj ravnatelja Fincantieri in so mu ponovno predočili resen položaj ladjedelnice Sv. Marka, kakor tudi dejstvo, da bi njegov predlog močno prizadel delavce, med katerimi vlada že dlje časa velika napetost. Sindikalni predstavniki so zahtevali, da se izpolnijo obveznosti in obljube o naročilih ladjedelnici Sv. Marka. Omenjeni dve naročili pa bi zagotovili delo samo 600 do 1050 delavcem, kolikor jih je sedaj v ladjedelnici Sv. Marka. Zato, so poudarili sindikalni predstaviki, je potrebno zagotoviti temu obratu še druga naročila, kakor se je glede tega svojčas obvezal medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje CIPE. Ravnatelj Fincantieri ni pristal tudi na nekatere druge predloge sindikalnih predstavnikov in je vztrajal na zahtevi po premestitvi od 300 do 400 delavcev v novo družbo Arzenal - Sv. Mark. Hkrati pa je dr. Bazzuro na vprašanje sindikalistov, ali bo oprema jugoslovanske ladje v Trstu zaradi negativnega izida srečanja s sindikalnimi predstavniki kljub temu dodeljena ladjedelnici Sv. Marka, odgovoril, da bo v tem primeru ladja ostala v Tržiču do njene dokončne dograditve.

V luči tega položaja je razumljivo, da delavci ladjedelnice Sv. Marka, ki so že dlje časa hudo prizadeti in jih je sedaj ostalo samo še 1050, z veliko napetostjo pričakujejo, kako se bodo zaključili sedanji razgovori med sindikalnimi predstavniki in ravnateljem Italcantieri.

Uporne zapornike so pripeljali v Trst

Včeraj je v posebnem vagonu iz Turina prispela pod močnim oborožením spremstvom skupina nekaj desetin zapornikov, ki so jih po nedavnem uporu v turinskih in milanskih zaporih premestili v druge kraje Italije. S posebnimi vozili so jih nato takoj odpeljali v koronejski zapor, kjer so jih čakale vnaprej pripravljene celice.

Medtem so nedavni dogodki v omenjenih zaporih povzročili tudi nekaj osebnih sprememb v vodstvih mestnih poveljstev karabinjerske službe. Spremembe zadevajo tudi naše mesto. V Milan je bil namreč premeščen tukajšnji poveljnik karabinjerske službe polkovnik Aldo Vavalli, ki bo moral nadomestiti svojega milanskega kolego. Tega so pobesneli zaporniki med uporom ranili. Tržaškega poveljnika karabinjerjev bo zaenkrat nadomestil polkovnik Cesare Trosi, ki je do sedaj služboval v Padovi.

Deklico je povozil na zebrastem prehodu

Enajstletno dekletce je sinoči ob osmih postalo žrtev neprevidne vožnje 19-letnega vajenca, ki jo je s svojim avtom povozil na zebrastem prehodu za pešce.

Enajstletna Adriana Della Picca iz Ul. Campi Elisi 41 se je v spremstvu očeta vračala proti domu. V višini hiše št. 37 je prečkala cesto po zebrastem prehodu za pešce, na katerem jo je podrl s svojim fiatom 600 19-letni mehaniški vajenec Silvio Kozlan iz Ul. Bersezio 17. Fant je vozil naglo in neprevidno, dekletce pa je opazil šele v zadnjem trenutku, ko se je prestrašeno skušalo ogniti avtu, ki jo je takoj nato oplazil in podrl. Pri tem se je mala Adriana pobila po glavi in ranila v čelo, po rokah, kolenih in v bok.

K hčerki je takoj priskočil oče, 37-letni Giovanni Della Picca in jo nemudoma prepeljal v bolnišnico s svojim avtomobilom. Dežurni zdravnik je ugotovil, da je dekletce zadobila tudi močan možganski pretres, zaradi katerega jo je odpravil na nevrokirurški oddelek, kjer se bo morala zdraviti dva tedna.

Kriminalna dejavnost v mesecu marcu

Tržaška kvestura je sporočila tisku seznam primerov zločinske dejavnosti, ki jih je v marcu zatrla s pomočjo letečega oddelka ali posameznih komisariatov. 17 ljudi je bilo aretiranih, med temi 7 zaradi tatvin, 2 zaradi žalitve javnih funkcionarjev in tri zaradi dajanja lažnih osebnih podatkov.

Sodnim oblastem je bilo prijavljenih 138 ljudi, od teh 5 v odsotnosti. Največ primerov (36) zadeva nenamerno povzročene rane, v primerih ko je krivda — ali del krivde — tistega, ki jih je povzročil, 16 ljudi pa je bilo prijavljenih na svobodi zaradi kraje, 9 zaradi goljufij in isto število zaradi povzročitve ran v pretepih. Šest oseb je bilo prijavljenih sodniku zaradi spolzkih dejanj, od teh dve zaradi poskusa posilstva. Šest je bilo primerov nenamernih umorov, enako število groženj, pet pa primerov očitne pijanosti.

Zanimiva je tudi številka cestnih prekrškov, ki so jih ugotovili agenti javne varnosti (torej ne mestni stražniki). Teh je bilo 1759.

Lastnikom je bilo vrnjeno ukradeno blago v vrednosti 9 in pol milijona lir.

Sestanek slovenske komisije pri KPI

Včeraj dopoldne se je sestala na svoji redni seji komisija za slovenska vprašanja pri federalnem komiteju tržaške federacije KPI. Člani komisije so razpravljali predvsem o nekaterih perečih vprašanjih, ki zadevajo aktivnost partije na manjšinskem področju in v prvi vrsti o partijskem tisku. S tem v zvezi so po dolgi in izčrpni razpravi, v kateri je bilo vprašanje partijskega tiska in še posebej slovenskega glasila «Delo» obdelano s precejšnjo kritično strogostjo, pooblastili predsedstvo komisije, da pripravi poročilo o tem vprašanju o katerem se bo — med drugim — razpravljalo na eni izmed bližnjih sej komiteja federacije KPI, ki bo posvečena manjšini in njenim vprašanjem.

Krajše poročilo o svojem delu je imel poslanec Albin Škerk, vendar je komisija sklenila, da bo delu poslanca v rimskem parlamentu in njegovem delovnem programu posvetila posebno sejo.

Vabilo

Redni občni zbor Sindikata slovenske šole v Trstu se nadaljuje v petek, 18. aprila ob 17.30 v mali dvorani Kulturnega doma.
Na dnevnem redu:
Izvolitev odbora
Razno.
Predsedstvo delovnega odbora

● **Sinoči je bila v Nabrežini** seja občinskega sveta. Razpravljali so o resolucijah, ki sta jih predložili svetovalska skupina KPI in večinska skupina KD - PSI - SS. Podrobnejše poročilo bomo objavili jutri.

Letak FIOM o položaju v «Stabilimenti Meccanici Triestini»

Notranja komisija SMT zahteva razpravo o vprašanjih delavstva

V letaku je rečeno, da je ravnateljstvo doslej zavrnilo vsakršno razpravo o upravičenih zahtevah

Notranja komisija podjetja «Stabilimenti Meccanici Triestini» je poslala ravnateljstvu pismo, v katerem prosi za sestanek z načelnikom personalnega urada podjetja, na katerem naj bi razpravljali o važnih točkah, ki zanimajo osebje. Notranja komisija zahteva za svoje člane eno uro na teden prostega časa med delovnim urnikom, v kateri naj bi člani notranje komisije razpravljali o vprašanjih zaposlenega osebja. Nadalje zahtevajo predstavniki delavcev, da se omogoči delavcem nakup raznega blaga na obroke z odtegnitvijo odplačilnih obrokov na plači; izboljšanje pogojev v menzi tako da se omogoči notranji komisiji nadzorovanje kakovosti hrane; pospešitev razdeljevanja obrokov hrane v menzi ter sestavo statuta v zvezi z vprašanjem uporabe sklada glob.

Poleg tega notranja komisija postavlja tudi določene zahteve, ki se neposredno tičejo plačilnih pogojev. Tako zahteva proizvodno nagrado za delovne ure med 44. in 48 urami; dodelitev delovne obleke delavcem in uradnikom; pospešitev postopka o pošiljanju vzorcev ustanovi INAM, ki se nanašajo na uslužbence; notranja komisija predlaga naj ravnateljstvo pove svoje mnenje glede uveljavitve akordnega dela. Nadalje zahteva še ureditev parkirnih prostorov za delavce, popravilo in večjo snago v sanitarijah ter rešitev vprašanja kvalifikacije delavcev. Za uradnike pa zahteva notranja komisija tudi, naj bi jim podjetje dalo osem ur letno izrednega dopusta za nujne potrebe.

V zvezi s temi zahtevami je FIOM izdala danes letak, v katerem opozarja delavce tega podjetja, da je ravnateljstvo do sedaj zavrnilo vsakršno razpravo o teh in drugih še nerešenih vprašanjih. FIOM nadalje pravi, da je ravnateljstvo zavrnilo tudi zahtevo, da bi o vsem tem razpravljalo s sindikalnimi organizacijami z izgovorom, da je njen namen o tem govoriti z notranjo komisijo. V tem izgovoru, pravi FIOM, tiči namen podjetja, da odloži v nedogled rešitev vseh nujnih vprašanj, ki se tičejo delavcev.

V letaku je nadalje rečeno, da je ravnateljstvo sicer v prejšnjih dneh povabilo člane notranje komisije, da bi razpravljali o zahtevah delavcev, da pa se je na tem sestanku končalo tako, da je ravnateljstvo zagotovilo, da bo odgovorilo na vsa vprašanja hkrati glede akordnega dela in kvalifikacije delavcev pa je izjavilo, da je to vprašanje v tem podjetju rešeno že z delovno pogodbo.

V zvezi s tem nevzdržnim stanjem, pravi letak, ki je bil danes razdeljen med delavci tega podjetja, FIOM-CGIL poziva delavce, naj skupno ocenijo dosedanje negativne odgovore ravnateljstva in naj začnejo z borbo, ker samo tako bodo lahko uveljavili svoje upravičene zahteve.

Prof. Sitar v Slov. klubu

Predavanje o slovenski ljudski kulturi

Žal maloštevilno občinstvo, kakršnega nismo vajeni v Slovenskem klubu, je prisostvovalo sinočnjemu torkovemu večeru v Gregorčičevi dvorani, kjer je prof. Sandi Sitar iz Nove Gorice podal izčrpno, pa čeprav zaradi časovne omejenosti nujno shematično sliko slovenske ljudske kulture.

V uvodnih besedah je prof. Sitar, ki je bil sinoči prvič gost kluba, objasnil pojem ljudske umetnosti, njen nastanek in pomen, kot jo tolmači mlajša generacija slovenskih etnografov. V tem pogledu je poudaril pomanjkanje osnovnih prvin, ki bi bile prisotne v vsej slovenski ljudski umetnosti, ki pa je ravno zaradi tega raznolika in pestra. Poudaril je tudi, da ljudska kultura ne pozna meja, tako da ugotavljamo tesno povezanost med ljudskimi umetnostmi Gorenjske in Avstrije, Prekmurja in Madžarske, Primorja in Italije ter sploh Sredozemlja.

Tri področja, ki smo jih omenili, pomenijo tudi tri osnovne tipe slovenske ljudske kulture. To je bilo razvidno iz črnobelega filma, ki ga je predavatelj predvajal in ki je na zadnjem Festivalu sociološkega in etnografskega filma v Firencah zasedel častno šesto mesto.

Film je nekakšno potovanje po Sloveniji v iskanju ljudske umetnosti v vseh njenih pojavih in v svojem celotnem ambientu. Pot se začenja v tipičnem gorenjskem naselju s povečini lesenimi zgradbami ter preko glinastih hiš v Prekmurju vodi na Kras s svojimi kot iz skale in kamnja zraslimi vasmi. Prof. Sitar je ob vrtenju filma sproti opozarjal občinstvo na značilnosti vsakega od treh obiskanih območij: kozolci in lesna obrt na Gorenjskem, koruznjaki in lončarstvo v Prekmurju, kamniti vodnjaki z reliefi in slikoviti dimniki na Krasu.

Predsednik Slovenskega kluba prof. Turina, ki se je na zaključku zahvalil predavatelju za zanimiv in poučen večer, je ob odobravanju prisotnih povabil prof. Sitarja, naj tudi v prihodnji sezoni obišče tržaško publiko. Upati je le, da bo to tedaj bolj polnoštevilna.

Danes ob 20.30 bo v kulturnem krožku «R. Morandi» prof. Enzo Collotti govoril o temi: «Špartanska dediščina v današnji Nemčiji».

● **Ulica Romagna bo zaprta** za promet od 17. t.m. do zaključka del na cestišču.

OB DANAŠNJEM SESTANKU PO DESETIH LETIH

Kaj pričakuje javnost od sestanka pokrajinske gospodarske konzulte

Samo ugotavljanje vzrokov za težak gospodarski položaj je premalo, potrebni so takojšnji in veljavni ukrepi

Danes se, kakor napovedano, po 10 letih ponovno sestane pokrajinska gospodarska konzulta, širok krog gospodarskih strokovnjakov z našega področja, ki bodo med drugim razpravljali tudi o sedanjem položaju v naši ekonomiji. Trenutek, v katerem bo stekla beseda o teh problemih, ni posebno ugoden. Tržaško gospodarstvo preživlja obdobje neugodne konjunkture, saj so bile njegove najvažnejše panoge v zadnjem času hudo prizadete. Nove, večkrat obljubljene dejavnosti in zlasti industrijske pobude, se ne uresničujejo oziroma bo njihov učinek občuten lahko šele čez dober čas. Zapora Sueškega prekopa; zamuda, s katero se opremlja tržaško pristanišče, «prezmerite» proizvodnje v tržaških ladjedelnicah, stečaj miljskega obrata Felszegi in težave, v katere so zašla številna pomožna podjetja na območju tržaške pokrajine, so nerazveseljiv pokazatelj v razvoju tržaškega gospodarstva v zadnjih letih.

Podatki o razvoju naše ekonomije v letu 1968 še niso v podrobnostih znani. Za leto 1967 pa vemo, da se je dohodek v industrijskih dejavnostih zmanjšal za 0,8 od sto v primerjavi z letom 1966, medtem ko se je v vsej Italiji dvignil poprečno za 9,8 odst., v okviru same dežele Furlanije - Julijske krajine pa za 7,3 odst.. Kakor smo že večkrat naglasili na tem mestu, se je položaj na tem področju lani še poslabšal. Pristaniški promet je ravno tako v fazi nazadovanja. Saj je bil lani, če odpišemo dovoz surove nafte za naftovod Trst - Ingolstadt, manjši kakor v letu 1967. Seveda so za to tehtni razlogi: zapora Sueškega prekopa, zapletljaji na Srednjem vzhodu, konkurenca tujih pristanišč itd.. Vendar pa je jasno, da poznanje razlogov, ki so dovedli do skrčenja prometa, še ne more reševati našega emporija, temveč so za to potrebni hitri in učinkoviti posegi na vseh pristojnih mestih. Posledice zastoja v pristaniški dejavnosti so živo občutile vse tiste tvrdke, ki se udejstvujejo na področju pomorskih in trgovinskih storitev. Nič lažji pa ni bil položaj na področju notranje in zunanje trgovine.

Prodaje blaga na drobno so se skrčile, zlasti kar zadeva prehrano. V enem samem letu je zašlo v stečaj 52 tvrdk, od tega 10 jestvinarjev. Zunanja trgovina je zabeležila nazadovanje, medtem ko je v vsedržavnem merilu nasprotno občutno napredovala. Posebno vidno je bilo poslabšanje v trgovinski izmenjavi z Jugoslavijo, ki je popustila za okoli 20 od sto v primeri s prejšnjim letom.

Gradbena dejavnost se še vedno ne more razvijati tako, kakor bi se lahko spričo pomanjkanja stanovanjskih stavb v mestu in predmestjih, tudi zaradi zamude, s katero se na to področje uvaja novi regulacijski načrt. Če pomislimo, da je zaposlenih v kovinopredelovalni in gradbeni industriji na Tržaškem okoli 50 od sto vseh industrijskih delavcev, je na dlani huda stiska celotnega tržaškega industrijskega potenciala.

Pričakovati je, da se bo predsednik zbornice dr. Caidassi v svojem današnjem poročilu na občnem zboru konzulte dotaknil vseh naposege in ukrepe, ki jih zbornica v sodelovanju s konzulto namerava prevzeti v prihodnje, da bi zaustavila nazadovanje našega gospodarstva in mu zagotovila tla za ponovno povzdigo. Prav tako pričakujemo, da bodo tudi načelniki posameznih oddelkov in sami člani pokrajinske gospodarske konzulte povedali svoje mnenje o najbolj perečih problemih našega gospodarstva in nakazali konkretne možnosti za njihovo rešitev. Besed in obljub smo v tem pogledu slišali že več kakor preveč, zdaj so nam potrebna dejstva. Potrebna nam je moralna in materialna opora in ne slepomišenje z naročili za ladjedelnice. Velike industrijske pobude, tako zlasti Grandi Motori Trieste, bodo kvečjemu ohranile obseg zaposlenosti na današnji ravni. Toda v najboljšem primeru se bo to zgodilo proti koncu leta 1971 ali pa še kasneje. Kaj pa do tedaj? Mar naj delavci Sv. Marka še leta hodijo v ladjedelnico z igralnimi kartami v žepu, kakor se to dogaja danes? Prepričani smo, da bomo danes slišali kaj res pomirljivega v tem pogledu, kajti v nasprotnem primeru, v primeru da bi nam smetana gospodarskih strokovnjakov z našega področja ne znala pokazati pravih smernic za zanesljiv razvoj naše ekonomije, bodo naši operaterji in delavci upravičeno zapadli v malodušje, iz katerega se ne bo moglo roditi nič dobrega za naše mesto.

PRED TRŽAŠKIM OKRAJNIM SODIŠČEM

Dolga razprava zaradi nedovoljenega opravljanja zobozdravniškega poklica

Na zatožni klopi se je znašlo kar 26 oseb, ki so bile delno obsojene na globe in manjše zaporne kazni, delno pa oproščene

Včeraj je bila na okrajnem sodišču (sodnik Losapio, tožilec Barbagallo, zapisnikarica Scheriani) obravnava proti 26 osebam, ki so bile obtožene raznih prekrškov, ki zadevajo nezakonito izvrševanje zobozdravniškega poklica.

Na zatožni klopi je sedelo 23 oseb (dve sta bili odsotni). Obtoženi so bili naslednji:

60-letni Ermanno Sonzio iz Ul. Boccaccio 10, Luigi Zobles, 56-letni Attilio Franzi iz Drevoreda D'Annunzio 16, 35-letni Igino Zori iz Ul. Dell'Ongaro 6, 61-letni Marcello Minigutti s Trga Ponterosso, 60-letni Oreste Stella iz Ul. F. Severo 4, 42-letni Raffaele Ciocci iz Ul. Rossetti 4, 57-letni Tommaso Kravos iz Ul. Panebianco 27, 41-letni Giuseppe Michich iz Ul. Revoltella 6, 48-letni Horst Schaeffer iz Reške ceste 48, 64-letni Giordano Urizio iz Ul. Madonnina 9, 73-letni Mario Monaci iz Ul. dell'Eremo 175/5, 65-letni Arturo Ballaben iz Ul. S. Lazzaro 5, 50-letni Duilio Zurch iz Ul. Matteotti 48, 28-letni Ennio Cancva iz Ul. R. Manna 12, 58-letni Giuseppe Deffar iz Ul. Carducci 10, 64-letni Mario Emili s Korza U. Saba 33, 61-letni Engelbert Stengel iz Ul. Vecellio 11, 47-letni Adeo Zurch iz Drevoreda XX. septembra 12, 47-letni Luciano Gellalia iz Androna Colombo 14, 42-letni Giuseppe Torrisi iz Ul. Rittmeyer 5, 61-letni Ermanno Cova iz Ul. Fornace 11, 42-letni Sergio Steffè iz Ul. Carpineto 6, 57-letni Giovanni Boenco iz Drevoreda D'Annunzio 44, 49-letni Bruno Verri iz Drevoreda D'Annunzio 61 ter 47-letni Giovanni Maria Selis iz Ul. Lamarmora 8.

Prvih enajst obtožencev so obdolžili, da so izvrševali zobozdravniški poklic, čeprav niso bili zato usposobljeni, ker pač niso diplomirali na zobozdravniški fakulteti. Obtoženci, od 12. do 19. pa so bili obdolženi poleg tega, tudi prekrška kazenskega zakona, ki kaznuje vse tiste, ki se izdajajo za zdravnike, čeprav nimajo diplome (v tem primeru gre za napise na stanovanjih in podobno).

Še posebej je preiskovalni sodnik obtožil Maria Monacija, da je ogoljufal tri osebe (Karla Pečarja iz Gropade, Doro Gozza vd. Tiberio por. Ballarin in Mario Carli) za razne vsote denarja, in sicer 46.000, 20.000 ter 70.000 lir. Obtoženec se je bil obvezal, da bo prizadetim izročil zobne proteze, toda obljube ni držal.

Duilia Zurcha so nadalje obtožili tudi, da je povzročil Loredani Mastrofilippo hude poškodbe na čeljustih, poškodbe, ki so trajnega značaja.

Na kraju so še tri skupine obtožencev. Pri teh gre za tri zobotehnike ter štiri zdravnike. Obtožnica trdi, da so zdravniki šli na roko zobotehnikom s tem, da so jim omogočili nezakonito delovanje s tem, da so jim dopustili delo v ambulantah, ki so bila vpisana na njihovo ime.

Obravnava se je zavlekla pozno v noč. Sodnik je zaslišal, pa prečitanju obtožnice, nekaj več kot trideset prič. Na popoldanskem zasedanju je zaslišal še dve priči, nakar so spregovorili zagovorniki, ki jih je bilo okoli 20. Zagovorniki so v glavnem zahtevali oprostitve, ali pa vsaj najnižje denarne kazni. Po več kot eni uri in pol razmišljanja je sodnik Losapio spoznal Sonzia, Franzija, Zorija, Miniguttija, Kravosa, Michica, Schaefferja, Urizia, Monacija, Ballabena, Zurcha Duilia, Caneva, Deffarja, Emilia, Stengela, Zurcha Adea, Gellalio, Cova, Boenca, Verrija in Selisa za krive prekrškov, ki so bili navedeni v obtožnici ter je obsodil Sonzia na 70.000 lir globe, Franzija na 100.000 lir globe, Zorija na 70.000 lir globe, Miniguttija na 90.000 lir globe, Kravosa in Michicha na 70 tisoč lir globe, Schaefferja na en mesec zapora, Urizia na en mesec in 10 dni zapora, Monacija na 8 mesecev zapora ter 320.000 lir globe, Ballabena na 180.000 lir globe, Duilia Zurcha na en mesec in 10 dni zapora ter 300.000 lir globe, Canevo na 170.000 lir globe, Deffarja na 190.000 lir globe, Emilia na 170 tisoč lir globe, Stengela na 25 dni zapora ter 110.000 lir globe, Adea Zurcha na 25 dni zapora ter 110.000 lir globe, Bellalia na 25 dni zapora, Cova na 70.000 lir globe, Boenca na 20 dni zapora, Verrija in Selisa pa na 25 dni zapora.

Sodnik je priznal nekaterim obtožencem pravico do pogojne kazni, ki je ne bodo vpisali v kazenski list. Ukazal pa je zaplembo zobotehničnih naprav, ki so jih našli pri nekaterih obtožencih. Za dva zdravnika, ki sta bila vpletena v to afero pa je prepovedal izvrševanje zdravniškega poklica za en mesec.

Obtoženci Zobles, Stella, Ciocci, Torrisi in Steffè pa so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov.

Primer obtoženih Deffarja in Kravosa je izjemen. Oba imata jugoslovansko diplomo za izvrševanje poklica, ki jo je svoj čas pred letom 1958 priznala tudi mešana italijansko - jugoslovanska komisija, vendar kasneje tega priznanja tukajšnje oblasti niso upoštevale. Gre torej za neurejeno vprašanje priznanja jugoslovanskih diplom, zaradi česar je marsikdo prizadet tudi v drugih strokah.

V ZABAVIŠČU NA TRGU GIARIZZOLE

Silovit požar upepelil cirkuški voz-stanovanje

Plameni so zajeli tudi avto fiat 1100, ki je bil v bližini in opekli lastnika, ki je skušal reševati svojo imovino Škodo cenijo na 8 milijonov lir

Silen požar je včeraj popolnoma uničil voz-stanovanje, v katerem je živel lastnik nekaterih naprav v «Luna parku», ki je razmeščen na Trgu Giarizzole. Prvi plameni so nastali v vozu, v katerem je stanoval 41-letni podjetnik Giuseppe Delle Aste, zaradi kratkega stika. Iskre so vnele zavese, nato pa so plameni v kratkem zajeli ves leseni voz. K vozu je planil lastnik in edini stanovalec, ki mu je voz bil dom in prevozno sredstvo, po vsej verjetnosti pa je imel v njem tudi več vrednosti. Z golimi rokami je skušal pogasiti ogenj in trgati goreče zavese in druge predmete, toda pri tem ga je ogenj oplazil po obrazu in rokah ter ga močno opekel. Nemočen in ožgan je moral zbežati iz gorečega voza in se zateči k sosedom, ki so nemudoma poklicali rešilni avto Rdečega križa, s katerim so ga odpeljali v bolnišnico. Dežurni zdravnik je ugotovil, da je imel opekline prve stopnje po obrazu in druge stopnje po rokah. Obvezali so ga in mu namazali opekline, nato pa ga odpravili domov.

Tu so medtem gasilci napeli vse sile, da bi pogasili močni požar, ki je medtem zajel tudi avto fiat 1100, last ranjenega podjetnika Delle Aste. Ukrotili so ga po treh urah trdega dela. Škoda, ki jo je požar povzročil, je po prvih ocenah gasilcev, osem milijonov lir.

Razstave

V galeriji moderne umetnosti «Russo» razstavlja od 16. do 26. t.m. grški slikar Markellos. Otvoritev razstave bo danes ob 18. uri v Galeriji Rossoni na Korzu Italija 9.

Izleti

Prosvetno društvo France Prešeren v Boljuncu priredi v nedeljo, 27. t.m. enodnevni izlet v Velenje ob priliki obletnice ustanovitve OF slovenskega naroda. Vpisovanje pri Slavi Slavec

* * *

SPDT priredi v nedeljo, 27. aprila spomladanski izlet na Čaven. Vpisovanje v Ulici Geppa 9.

Prosvetno društvo Slavko Škamperle priredi dne 25. aprila enodnevni izlet v Beneško Slovenijo, Čedad, Trčmun in okolico z obiskom prosvetnega društva Ivan Trinko v Čedadu. Vpisovanje na sedežu društva na stadionu «Prvi maj». Vrdelska cesta 7.

Gledališča

Verdi
Četrti koncert spomladanske simfonične sezone bo danes, 16. t.m. ob 21. uri. Orkester gledališča Verdi bo dirigiral Peter Maag, kot solist pa bo nastopil čelist Wolfgang Boettcher, ki ga tržaško občinstvo pozna že z nastopa na zadnjem koncertu za nagrado mesto Trsta.

Spored obsega: Mozart — Simfonija n. 34 K 338; Schumann — Koncert za čelo in orkester op. 129; Ravel — Valses nobles et sentimentales; Strauss — «Don Giovanni», simfonična pesnitev op. 20.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

Teatro Stabile
Po slovesu Adriane Asti, Mariangele Melato in Franca Interlenghija, bo od četrtka, 17. do nedelje, 20. igralska skupina «Serenissima» nastopala z zabavno komedijo «Dvaindvajset načinov kako imeti sina» Cila in Mazzucca. Nastopajo Tonino Micheluzzi, Andreina Carli in Giorgio Gusso. Predstava je izven abonmaja, abonenti na sezono Teatro Stabile imajo običajni popust.

Kino

Nazionale 15.30 «Per un pugno di dollari». Clint Eastwood, G. M. Volonte, Technicolor.
Grattacielo 15.30 «Metti, una sera a cena». J. L. Trintignant, L. Capolicchio, T. Musante. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «La Chamade». Catherine Deneuve, Michel Piccoli.
Fenice 15.00 «Gli intoccabili». J. Cassavetes, B. Ekland, G. Ferzetti. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.30 «L'altra faccia del peccato». Colorscope.
Ritz 16.00 «La battaglia del Sinai». Assaf Dayan. Technicolor.
Alabarda 16.00 «Una piccola ragazza calda». L. Bergman. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Il sesso degli angeli». Nicoletta Macchiavelli, George Eastman, Clyde Garner. Technicolor.
Filodrammatico 16.00 «Poor cow». Carol White, Terence Stamp. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «Serafino». A. Celentano. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 21.00 Varietejski program. Gino Bramieri.
Capitol 16.00 «Bora Bora». Corrado Pani. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 16.30 «Sissignore». Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «La spia dal cappello verde». R. Waughn, D. Mac Callum. Technicolor.
Astra 16.30 «Gentlemen Joe, uccidi». A. Steffen. Technicolor.
Ideale 16.00 «Stratega comando chiama». Tony Kendall.
Abbazia 16.00 «Il gigante buono». D. Weaver, Vera Miles. Technicolor.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. aprila 1969 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 80-letni Angelo Crichigno, 65-letni Arturo Moimas, 63-letna Luigia Zega, 72-letni Antonio Paoletti, 61-letni Stefan Frančeškin, 80-letna Helena Ražem vd. Dougan, 72-letna Elena Bratulich vd. Chersuli, 93-letna Frida Strudthoff, 72-letna Angela Zanier, 66-letni Josip Hervatich, 49-letni Valentino Coretti, 3 mesece star Paolo Pagani.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)
Biasoletto,, Ul. Roma 16, Davanzo, Ul. Bernini 4, Benussi, Ul. Cavana 11, Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)
Vielmetti, Trg della Borsa 12, Centauro, Ul. Rossetti 33, Alla Madonna del Mare, Largo Piave 2, Sant'Anna, Erta di S. Anna 10.

GLASBENA MATICA - TRST

V soboto, 19. aprila, 1969, ob 21. uri v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4

HARMONIKE NA ODRU

Sodelujejo: gojenci šole Glasbene matice (solisti, duo, kvartet, otroški in mladinski ansambel)
ansambel Miramar
trio Bordon

solisti: Anton Birtič, Oskar Kjuder, Gianni Bogatec, Bruno Bordon, Janko Grilanc, Nadja Krišćak

Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice Ul. R. Manna 29 (tel. 29-779) od četrtka dalje ter eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

Dekliči in fantiči! vsa mladina naša!

VRSTNIKI VAŠI PRIPRAVILI SO PRIREDITEV NA DAN ČETRTKA POD NASLOVOM

VESELI TOBOGAN

Ob uri 18. začetek

V KULTURNEM DOMU JUTRI NA ČETRTEK, NE NA PETEK.
Vstopnina lir okroglih sto.
slovenska prosvetna zveza

Slovensko gledališče v Trstu
Danes, 16. t.m., ob 16. in 20. uri v KOPRU
Titus Maccius Plautus
AMFITRUO

V soboto, 19. t. m., ob 21. uri v kinodvorani v BAZOVICI
Neil Simon
ZARES ČUDEN PAR
komedija v treh dejanjih

V nedeljo, 20. t.m., ob 16. uri v Kulturnem domu (OKOLIŠKI ABONMA)
Titus Maccius Plautus
AMFITRUO

KASA

vabi člane na 2. redni občni zbor, ki bo v četrtek, 24. t. m., ob 20.30 v prvem sklicanju in ob 21. uri v drugem sklicanju v Mali dvorani Kulturnega doma.

Prosvetno društvo v Skednju vabi mladino osnovnih in srednjih šol na filmsko matinejo, ki bo v nedeljo, 20. aprila t.l., ob 11. uri v društvenih prostorih. Poleg drugih filmov za mladino bomo predvajali tudi filmske posnetke mladinske igre «V kraljestvu palčkov», ki jo je igrala škedenjska mladina ob proslavi stoletnice kmečke čitalnice.

V petek, 18. aprila, ob 21. uri v Kinu «Iris» na Proseku
KONCERT
pevskega zbora «Vasilij Mirk»
ob podelitvi Gallusovih značk pevcem in Gallusove plakete zboru.
Vljudno vabljeni!

SPDT vabi
člane in prijatelje v petek, 18. t.m., ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano v Ul. Geppa 9 na
FILMSKI VEČER
Na sporedu posnetki s III. zimskih športnih iger in nekaterih izletov SPDT.

PROSVETNO DRUŠTVO SLAVKO ŠKAMPERLE
priredi v četrtek, 17. t. m., ob 20.30 predavanje
Po Pohorju in Kamniških
Predaval bo Lojze Abram

PROSVETNO DRUŠTVO VESNA Sv. Križ
vabi člane na
REDNI OBČNI ZBOR
ki bo 19. t. m. v dvorani Albert Sirk.
Začetek ob 20.30 v prvem sklicanju, ob 21. uri v drugem sklicanju ob vsakem številu članov.

Razna obvestila

SPDT alpinistični odsek javlja, da se bo plezalni tečaj v Glinščici (čel v nedeljo, 20. t.m. Zborno mesto je v Boljuncu na trgu ob 9. zjutraj. Vabljeni vsi tečajniki vsi, ki jih zanima plezanje. Avtobus odpelje s Stare mitnice ob uri zjutraj.

SOŽALJE

**Prosvetno društvo Slavec izreka svoje globoko sožalje odborni Olgi Demark ob izgubi d

«Večer slovenske zborovske pesmi»

(Nadaljevanje s 3. strani)

...ni je v ruski narodni manjkalo ...oliko več spevne širine.
...Moški zbor «Fantje izpod Grma...», ki ga vodi Ivo Kralj, je za...el Hajdrihovo «Pod oknom», Ga...paričevo «Kosa», Vodopivčevo «Ob večerni uri» in Gobčevo «Kaj ...te vprašal». Zbor, ki smo ga z ...seljem pozdravili v družbi osta..., se je predstavil kot skrbno ...dran ansambel s čistimi glasovi ...n kultiviranim petjem, ki mu do...olnjuje zahtevnejši izbor in smi...eno in dinamično interpretacijo. ...e štiri pesmi je zapel ubrano in ...prepričljivo, posebno pa je ugajala ...med našimi zbori manj poznana ...Gasparičeva «Kosa». Kot zadnji ...nešani zbor na nedeljskem spo...redu je nastopil zbor «France Pre...šeren» iz Boljunca pod vodstvom ...Draga Žerjala. Zapel je Flejšma...novo «Triglav», Schwabovo «Dne...vi nam pripelji zar», Vodopivče...vo «Ptiči» in boljunsko narodno v ...Žerjalovi priredbi «Barčica je za...plavala» ob spremljavi na harmo...niko. Precej številen zbor je pel ...glasovno močno a intonančno ne...vedno do kraja prepričljivo. Naj...lepše je zapel Schwabovo «Dneva ...nam pripelji žar»

Za zaključek obeh večerov, so...botnega in nedeljskega, sta nasto...pila naša priznana zborovska an...samabla, tržaški mešan zbor «Ja...cobus Gallus» pod vodstvom Ubal...da Vrabca in proseško-kontovelski ...moški zbor «Vasilij Mirk» pod vod...stvom Ignacija Ote. Gallus je iz...vajal Gallusov «Miserere», Uk...marjevo «Skica na koncertu» ter ...Grabčevi «Rdeča tulpa» in «Bratci ...veseli vsi» Zbor je tudi tokrat ...potrdil svoje vrhunske kvalitete ...in navdušil s svojim dognano mo...duliranim, intonančno zanesljivim ...in tehnično popolnim petjem, s ...katerim si lahko dovoljuje tudi ...težko zahtevne in za manj kultivi...rane zbore neizvedljive skladbe. ...Mojstrska je Ukmarjeva «Skica na ...koncertu». Gallusov «Miserere» je ...lep vzor polifonskega izvajanja. V ...izvedbi Vrabčevih, zlasti v zadnji, ...je dovolil tudi več sproščene ži...vahnosti, ki pa nikoli ne pripelje ...do izstopanja iz stilno točno opre...deljenih zborovih izvajalskih zna...čilnosti.

Zbor «Vasilij Mirk» ima seveda ...zaradi svoje moške sestave ...ugačne interpretativne lastnosti, ...pa se kvalitetno dvigajo prav ...tako v sam vrh zborovskega pet...ja. Zapel je Foerstejevo «Pla...vško», Simonitijevo «Podgorski ...mornarji», Simićevo «Tatiše kolo» ...Gobčevo «Jutro». Gotovo ni tre...ba posebej poudarjati, da je ob...činstvu najbolj ugajala «Podgor...ska mornarji», ki jo zbor zapoje s ...posebnim zanosom partizanske pe...smi, pa seveda tudi Simićevo «Ko...lo», v kateri je zbor uveljavil ves ...svoj smisel za dinamično petje, ...vendar bi to svojo kvaliteto lah...ko z enako učinkovitostjo pokazal ...tudi v kakšni slovenski pesmi, s ...katero bi ostal v okviru naslova ...Grabčeva «Jutro», v katero je zbor ...nedvomno vložil mnogo truda, je za...ključila to lepo manifestacijo, vre...dno bogate tradicije našega zbo...rovskega petja.

Predstavnik ZKPOS izroča zlato Gallusovo plaketo predsedniku zbora «Vasilij Mirk»

Predstavnik ZKPOS izroča zlato Gallusovo plaketo predsedniku zbora «Jacobus Gallus»

V četrtek ob 20. uri bo v študijskem krožku «Che Guevara» v ...Madonnina 9 senator Paolo Se..., član senatne obrambne komi..., govoril o temi: «NATO, škoda ...Italijo, nevarnost za mir». Sle... bo razprava.

ODBORNIK VARISCO OBISKAL RONŠKO LETALIŠČE

Razgovor o čarterskih poletih med Ronkami in Češkoslovaško

Domenili so se, da bodo že prihodnje leto opravili 22 poletov, pri čemer bo vsako letalo pripeljalo po 120 turistov

V preteklih dneh je deželni odbornik za promet Varisco obiskal ronško letališče, kjer sta ga sprejela in spremljala predsednik letališkega konzorcija Ferrari in ravnatelj letališča Boccianti. Odbornik si je ogledal nov kontrolni stolp, vremenoslovno postajo in naprave za nočno letanje ter ostale letališke infrastrukture. Po sporočilu deželne uprave postaja ronško letališče eno najbolj sodobnih v Italiji.

Predsednik in ravnatelj letališča sta odborniku obrazložila nekatere važne podatke o dejavnosti ronškega letališča, ki leži med Trstom in Vidmom. Letališče ima 2.200 metrov dolgo pristajalno stezo na kateri lahko pristane katerokoli potniško letalo. Lani je na ronškem letališču pristalo 2685 letal, ki so pripeljala 40.000 potnikov. Predvidevajo, da se bo letos promet še povečal zaradi predvidenih novih čarterskih poletov v turistični sezoni. Kot smo že poročali, je deželna uprava nakazala 200 milijonov lir letališkemu konzorciju, ki jih bo dobil v prihodnjih petih letih.

Včeraj pa se je deželni podpredsednik in odbornik za turizem Moro sestal v Trstu z ravnateljem češkoslovaških letalskih prog v Italiji Josefom Hlauko, ravnateljem češkoslovaškega turizma Dofekom in Avgustom Nibrandtom, ki jih je spremljal predsednik ronškega letališča Ferrari.

Med razgovori so proučili možnost čarterskih poletov med Češkoslovaško in Ronkami, s katerimi bodo pripeljali češkoslovaške turiste v turistične kraje Furlanije-Julijske krajine, kakor tudi čartepskih poletov iz Ronk na Češkoslovaško za Italijane, ki nameravajo obiskati to deželo. Na srečanju je bilo rečeno, da se bo ta pobuda uresničila že leta 1970 z 22 poleti. Vsako letalo bo pripeljalo 120 turistov. V prihodnjih mesecih bodo še okrepili stike med našo deželo in češkoslovaškimi turističnimi ustanovami in pričakujejo, da bodo v juliju letos podpisali zadevni turistični sporazum.

Posojila INA za javna dela

Na sestanku med deželnim odbornikom za finance Tripanijem in Vsedržavnim zavarovalnim zavodom (INA), je kreditni zavod izjavil, da je pripravljen dati krajevnim ustanovam v deželi Furlaniji - Julijski krajini posojila za razna javna dela in druge dejavnosti.

INA bo dala posojila z letno obrestno mero 6,75 odst., ki jih bo treba amortizirati v 20-25 letih. Deželna uprava sporoča, da je ta nov vir finančnih možnosti zelo važen za občine in pokrajine v deželi, med katerimi jih je mnogo, ki se nahajajo v denarni stiski in nujno potrebujejo posojila za izvajanje svojih upravnih načrtov. Zavodi ki so običajno do sedaj dajali posojila krajevnim ustanovam, kot na primer Blagajna za vloge in posojila, so " veliki stiski zaradi pomanjkanja likvidnosti in so zaradi tega zelo omejili posojila občinam in pokrajinam.

Deželni odbornik Tripani se je srečal tudi z voditelji Videmske hranilnice (Cassa di Risparmio di Udine), da bi z njimi proučil vprašanja, ki so povezana z odobritvijo posojil krajevnim ustanovam v Furlaniji, ki uživajo primarno jamstvo deželne uprave, na osnovi zakona štev. 23 iz leta 1966, ki je bil nedavno spremenjen in ki sedaj določa posege deželne uprave za uresničevanje raznih javnih del. Na osnovi novega zakonodajnega ukrepa je bila torej deželna uprava pooblaščena, da izdaja primarna jamstva na posojila, ki jih najamejo krajevne ustanove.

Avtomobilist podrl pismonošo na vespi

Ob 14.20 je neki avtomobilist pripeljal s svojim avtom v tržaško bolnišnico 31 let starega poštarja Vinicia De Bortolija iz Ul. Carlo Archi 28 Krvavel je iz rane na čelu in bil potolčen po nogah in rogah, dežurni zdravnik pa je ugotovil, da je dobil tudi močan možganski pretres.

Povedal je, da se je s svojo vespo peljal po Ul. Fabio Severo proti gornji okolici, ko ga je pred hišo št. 153 podrl avto fiat 1500 ki je zavil na cesto s parkirnega prostora na njegovi desni. Poštar avtomobila ni opazil, ker je gledal na cesto predse. Neprevidni avtomobilist je 37-letni Massimiliano Contento iz Ul. Fabio Severo 151, ki se je odpravljal na delo.

Po pregledu so poštarja odpravili na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti 10 dni.

Videmska sekcija ANPI je v zvezi z dogodki v Battipaglii naslovila na predsednika republike in na notranjega ministra brzojavki, v katerih izraža zgražanje partizanov spričo policijskih strelov, ki so uničili življenje dveh delavcev. ANPI ugotavlja, da predstavljajo taka policijska nasilja stalno nevarnost za bodočnost italijanske republike ter zahteva takojšnjo rešitev problemov delavcev in uveljavljenje demokracije, ki ne bo samo formalna.

Nogometaši iz Goriške na turnejo v Jugoslavijo

Pokrajinska reprezentanca treh nogometnih ekip «Libertas» iz Tržiča, Kaprive in Gorice bo odšla prihodnji petek na prijateljsko turnejo v Jugoslavijo. Predvideni sta dve nogometni tekmi; od teh bodo eno odigrali v Slavonskem Brodu in drugo v Beogradu z nogometnimi ekipami druge jugoslovanske lige. Povraten obisk jugoslovanskih nogometašev je predviden enkrat poleti.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Nedeljsko zimsko neurje je zajelo vso Primorsko

Na Vojskem je zapadlo do 35 cm snega - Promet je sedaj povsod normalen - Številne hujše in lažje nesreče

Tudi vso Primorsko je čez nedeljo zajelo slabo vreme. Deževati je začelo že v zgodnjih jutranjih urah, medtem ko je v opoldanskih urah nastopila prava zima s snegom in mrazom ter z močnim padcem temperature. Celo ob koprski obali se je spustilo živo srebro na 5 stopinj Celzija, kar je za ta letni čas precej nenavaden pojav.

Močno je snežilo do poznih popoldanskih ur skoraj na vseh področjih Primorske. Na cesti med Kozino in Senožečami je padlo 10 cm snega, na Banjščici 20 cm, v višjih legah na Tolminskem 25 cm in na Vojskem celo 35 cm. Zaradi snežnice in močnega vetra je bilo na vseh cestah precej zastoja. Koprsko cestno podjetje je moralo celo cesto proti Ljubljani plužiti in posipati s soljo, kakor sredi najhujše zime. Čez prelaz Predel je padlo 28 cm snega, medtem ko je čez obmejni prehod Učeja mo...žen promet za motorna vozila le z verigami ali zimskimi gumami.

Proti večeru se je vreme izboljšalo in promet je bil skoraj povsod normaliziran. V urah med snežnimi meteži so zabeležili na primorskih cestah na desetine prometnih nesreč, v veliki večini lažjega značaja, nekaj pa je bilo tudi hujših primerov. Na Ljubljanski cesti v Kopru je zaradi spolzkega cestišča zaneslo s ceste osebni avtomobil, ki ga je upravljal Vinko Lazar iz Kopra. Vozilo je trčilo v obcestno drevo, pri čemer sta bila voznik in sopotnica Justina Pahor huje poškodovana, druga sopotnica Stanislava Lazar pa je dobila lažje poškodbe. Z zasneženo in spolzke ceste je zaneslo tudi avstrijsko državljanko Eriko Hamal, ki je vozila s Kozine proti Reki. Trčila je v nasprotni vozeči avtomobil Kamila Mozetiča iz Nove Gorice. Lažje poškodbe sta dobila Mozetičeva sopotnika Jože Trnovec in Josip Balaš, medtem ko je bila Avstrijka nepoškodovana.

Huda prometna nesreča se je pripetila na cesti v Paracagu blizu Sečovelj. Tržačan Gianpaolo Tamburlini je na tem odseku ceste trčil v pešca Martina Žabkarja, ki je hodil po svoji levi strani na skrajnem robu vozišča. Podrobnosti te nesreče niso znane. Žabkar, ki je zaposlen kot delavec v sečoveljskem rudniku, je dobil zelo hude poškodbe in je njegovo stanje kritično.

Zaradi neprevidnega ravnanja z električnim aparatom je izgubil življenje klepar Klavdij Goja iz Padne. V nedeljo je v Krkavčah opravljal kleparska in varilna dela na osebnem avtomobilu Mihaela Grabaca, toda ker je nestrokovno priključil varilni aparat in uporablja' nezavarovano stikalo, ga je med delom ubil električni tok.

Delo deželnih komisij

Včeraj se je v drugi stalni zakonodajni komisiji deželnega sveta ki ji predseduje svetovalec Dal Mas, začela razprava o deželnem zakonu v zvezi z ustanovitvijo in upravljanjem lovskih rezervatov v naši deželi. Sestanka se je udeležil tudi odbornik za kmetijstvo Comelli. Komisija bo jutri nadaljevala z razpravo.

TOLIKO PRIČAKOVANA KNJIGA

Vladimir Dedijer

IZGUBLJENI BOJ *J. V. STALINA (1948-53)*

ki je v Sloveniji že pošla, vam je na razpolago v

tržaški knjigarni

TRST — Ul. sv. Frančiška 20

Tel. 61-792

Goriško-beneški dnevnik

ALI BO KRIZE KONEC?

Nocoj v Gorici občinska seja

V petek seja tudi v Tržiču - Še vedno nejasen položaj

Nocoj ob 21. uri se sestane goriški občinski svet. Na dnevnem redu, ki ga je župan Martina poslal svetovalcem, sta samo dve točki: 1. sprejem ostavke župana, 2. sprejem ostavke odbornikov. Razprava bo torej tekla o odstopu župana in odbornikov, ki so ga imenovani dali pred približno mesecem dni, po ločenem glasovanju med socialisti in demokristjani v občinskem svetu o problemu Hranilnice.

Ni še znano, kaj se bo zgodilo danes zvečer. Odnosi med PSI in KD niso popolnoma čisti in prav možno je, da ne pride do sporazuma. V tem primeru bi bilo možno, da odborniki KD in SDZ prekličejo ostavko in z izvolitvijo še štirih odbornikov sestavijo odbor, ki naj bo izraz Krščanske demokracije in Slovenske demokratske zveze. Taka večina bi imela 21 sedežev, torej absolutno večino. Socialisti bi tako šli v opozicijo. Taka rešitev je možna, vendarle malo verjetna, kajti v tem primeru bi postavili socialisti v krizo sodelovanje s krščanskimi demokrati v vseh drugih upravah na Goriškem.

Možno pa je tudi, da se pred sejo najde sporazum in da svojo ostavko prekličejo poleg demokristjanov in ezdezejevcev tudi socialisti. Levi center bi se tako obnovil in nadaljeval z delom do prihodnjih občinskih volitev.

V ponedeljek in včeraj so se vršili številni sestanki med socialisti in demokristjani, v želji najti izhod iz krize. Mnenje o položaju v Hranilnici pa je še vedno deljeno. Ni moč torej delati, v času ko pišemo te vrstice, prognoz. Možnosti je več.

V petek bo seja občinskega sveta tudi v Tržiču. Tu kriza traja že dalj časa. V zadnjih dneh so bili sestanki tako med socialisti in demokristjani, kot na drugi strani med socialisti, komunisti in pslupovci. Prizadete stranke pa ne javijo svojih namenov.

Slovenska slikarja razstavljata v Gorici

Ob prisotnosti številnih predstavnikov krajevnih oblasti in kulturnih ustanov je bila snoči v dvoranah Pro Loco v Gorici otvoritev razstave slovenskih slikarjev Milojega Dominka iz Ljubljane in Silvestra Komela iz Sempetra pri Gorici.

Goste in predstavnike, med katerimi so bili iz Nove Gorice predsednik ZKPO Bratuž in njegova tajnica ga. Alenka Saksidova, je pozdravil predsednik goriške pokrajine dr. Pellis in v imenu občinske uprave odbornik Agati. Prisotni so si nato ogledali razstavljene slike v spremstvu obeh razstavljavcev.

PISMO GORIŠKEMU ŽUPANU

Sedem točk za zaščito pravic slovenske manjšine

Občinski svet naj jih pošlje deželnemu svetu in državnemu zboru s priporočilom za izvedbo

Kot smo na kratko omenili že v naši zadnji številki, so trije občinski svetovalci SDZ v Gorici Sfiligoj, Bratina in Bratuž poslali v imenu svoje stranke goriškemu županu Martini pismo, v katerem ga opozarjajo na dejstvo, da slovenska narodna manjšina v Italiji še danes živi v neugodnem položaju, ker ne uživa istega družbenega dostojanstva in enakosti pred zakonom, ki ga člen 3. ustave zagotavlja vsem državljanom« ne glede na pleme, jezik, vero, politično prepričanje in osebno ter družbeno stanje».

Pismo potem navaja obljube in zakonske določbe, ki so bile sprejete, pa se ne izvajajo, od leta 1945 do današnjih dni. Omenja člen 3 deželnega statuta, ki se prav tako ne izvaja, papeško encikliko «Pacem in terris» itd.

V pismu so postavili zahtevo po zakonu o celotni zaščiti narodne manjšine ter ob zaključku konkretizirali 7 zahtev:

1. Tudi v videmski pokrajini naj se ustanovijo otroški vrtci, in šole z materinim učnim jezikom.

2. Raba slovenskega jezika naj se uvede v vseh javnih uradih na jezikovno mešanem ozemlju in spoštuje naj se izvirno slovensko krajevno imenoslovje.

3. Zabrani naj se vsak politični in upravni ukrep, ki bi lahko postavil v nevarnost gospodarstvo slovenske manjšine tako posameznikov kot njene celote.

5. Hujskače k narodnostni mržnji na škodo Slovencev je treba kazensko preganjati.

6. Razveljavijo naj se predpisi zakonov, ki jih je izdal fašizem na škodo pravic državljanov slovenskega jezika.

7. Izdajo naj se ustrezne zakonske norme za jamčenje obstoja in razvoja slovenske narodne manjšine v deželi.

Pismo se zaključuje s predlogom, naj župan predloži na dnevni red seje občinskega sveta vsebino tega pisma, da glasuje o njem in ga pošlje deželnemu svetu in državnemu zboru za izvedbo ukrepov, ki jih zahteva.

Z avtom je treščil v obcestni drog

Prejšnji večer ob 23.30 uri, ko se je peljal z avtom fiat 1100 iz Gradiške proti Gorici, je na Majnici izgubil kontrolo nad svojim vozilom, zavozil s ceste in treščil v obcestni drog 19-letni Renzo Bardin iz Tržiča, Ul. Leonardo da Vinci. V goriški bolnišnici so ga pridržali za 8 dni na zdravljenju zaradi udarcev v lobanjo in v obraz. Z njim je bil v vozilu 24-letni Alfonso Ladona iz Tržiča, ki pa je ostal nepoškodovan. Goriški karabinjerji, ki so napravili zapisnik, so ugotovili precej škode na prednjem delu avtomobila.

Nezgoda pri delu v SAFOG

Za 7 dni so danes dopoldne ob 9.50 sprejeli na zdravljenje v goriško splošno bolnišnico 52-letnega Maria Zanina iz Šlovrenca. Ko je bil na delu v podjetju SAFOG ter je upravljal ročni žerjav, je padel nanj kos železa ter ga ranil v križu in na kolenih.

Nesreča na delu in na cesti

Včeraj ob 18.15 so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 21-letno Marijo Nanut iz Sovodenj Ul. 24. maja 36, ki se je malo prej ponesrečila pri delu v tovarni LACEGO. Pri delu s strojem za izdelavo papirnatih prtičev ji je jermen stisnil roko ter jo poškodoval. Zdravniki so ji nudili prvo pomoč. Ozdravela bo v sedmih dneh.

V bolnišnici so pridržali za 7 dni 67-letnega upokojenca Luigija Bisiacchija iz Gorice Ul. Lunga 22, ki se je pri padcu s kolesom udaril v lobanjo in po obrazu. Ko se je peljal po Ulici Corsica, kjer so se otroci igrali z žogo, je ta priletela v kolo s tako močjo, da je moški izgubil ravnotežje in padel.

PO GOSTOVANJU PROSEČANOV IN KONTOVELCEV

Tudi v Doberdobu želijo delovno dramsko družino

O tem se bodo pomenili na občnem zboru društva «Jezero»

Dramska družina prosvetnega društva Prosek-Kontovel je preteklo nedeljo že tretjič gostovala v Doberdobu. Tokrat so predvajali dramo Mire Pucove «Svet brez sovraštva». Za to predstavo je vladalo v vasi veliko zanimanje posebno zaradi njene vsebine. Drama prikazuje včasih surove in včasih napete dogodivščine slovenskih žena, ki so jih okupatorji držali v ljubljanskih zaporih med narodnoosvobodilno borbo.

Dvorana prosvetnega društva «Jezero» je bila za to priliko nabito polna in poleg številnih žensk je bilo med občinstvom tudi precej moških, ki so z zanimanjem sledili razvoju dogodkov na odru. Zlasti so sledili tisti, ki so grozote zadnje vojne poskusili na lastni koži.

Tako igralci, odnosno igralke kot njihov režiser Stane Raztresen so dobro rešili svojo nalogo. Raztresen je v Doberdobu že dobro znan in ga vaščani cenijo ter ga štejejo že skoro za svojega vaščana spričo njegovih pogostih obiskov in nastopov.

Predstavnik domačega društva «Jezero» je izročil članom gostujoče dramske skupine pergametno listino, ki so jo domači prosvetarji poklonili gostom s Proseka-Kontovela kot priznanje in zahvalo za uspešno uprizoritev veseloigre «Osem žensk», ki so jo podali tudi v Doberdobu lani 7. novembra.

V zvezi s temi gostovanji pa se postavlja pred domače prosvetarje problem, da bi tudi sami začeli čimprej in z vso resnostjo gojiti gledališko umetnost. Odbor se je že večkrat lotil reševanja tega problema, pa je naletel na raznovrstne ovire. Med njimi naj omenimo iskanje primernega teksta in igralcev, ki bi bili primerni za posamezne nastopajoče osebe, da bi se kar najbolje vanje vživele. Zlasti ti dve oviri sta do sedaj ostali nepremagani. Po novem občnem zboru, ki se bo vršil jutri, 17. t. m. v prosvetnih prostorih društva «Jezero» se bodo zopet in z vso konkretnostjo lotili tega reševanja, da bi tudi v Doberdobu še bolj zaživela prosvetna dejavnost. Seveda pa to ni edina ovira na prosvetnem področju, ampak obstajajo še druge, ki jih društvo hoče odstraniti z vključitvijo novih, mladih in dinamičnih ljudi v prihodnji prosvetni odbor, ki si bodo uredili svoj program tako, da bodo nudili domačinom bolj razvejano in pestro kulturno-prosvetno delovanje in užitek. Vanj bodo seveda vključili tudi športno delovanje.

J.

PO PODATKIH O NAROČNIKIH NA MOHORJEVE KNJIGE

Velika razširjenost slovenske knjige na Goriškem pred 55 leti

V Gorici je imela Mohorjeva družba leta 1914 755 naročnikov - Vseh udov je bilo 78.271

Periodični tisk je bil in je še vedno med Slovenci zelo razširjen. Nič čudnega torej ko lahko beremo, da je ta ali oni slovenski tednik dosegel naklado sto tisoč ali še več izvodov, da dosega osrednji slovenski dnevnik ob sobotah devetdeset tisoč izvodov naklade; da imamo celo vrsto revij, ki imajo zelo velike naklade. Prav tako gre v slovenske hiše zelo veliko knjig, saj najdemo v vsaki slovenski hiši kotiček za majhno ali večjo biblioteko.

Sorazmerje med knjigami in revijalnim tiskom pa se dandanes nagiba brez dvoma na stran drugega in to iz zelo objektivnih razlogov. Današnji ritem življenja daje prednost časopisom z velikimi slikami. Do tega pripomore tudi televizija, pred katero ljudje prečepijo precej svojega prostega časa.

Nekoč, ko ni bilo radia, televizije in bogato ilustriranih listov je bilo drugače. Ljudje so brali knjige, ne razkošne, ampak cenene broširane, zlasti tiste, ki jih je svojim članom dostavljala leto za letom cenjevška Mohorjeva družba. Ta družba je vršila zelo važno poslanstvo med slovenskim narodom. Tako tudi na Goriškem, kjer bomo brez dvoma na knjižnih policah ali na kašči našli knjige, ki so prišle iz te založbe. Prav zaradi tega je bila Gorica, ob priključitvi k italijanski kraljevini po prvi svetovni vojni, med tistimi pokrajinami v kraljevini Vittoria Emanuela III., kjer je bilo število nepismenih najmanjše. Pri nas ni bilo nepismenih ne med Slovenci ne med Furlani ne med Italijani in niti med Nemci.

Dokaz o želji po branju med Slovenci nam dajejo podatki Mohorjeve založbe iz leta 1914, torej pred dobrimi 55. leti. Takrat je ta založba imela 78.271 članov, to se pravi naročnikov na svoje publikacije, na koledar in njemu pridružene knjige. Za takratne čase in za takratno slovensko prebivalstvo je bila ta številka ogromna. Nekaj tisočev izvodov teh knjig je romalo v Ameriko ali v druge dežele, kjer so živeli slovenski izseljenci, masa pa je ostala na slovenskem ozemlju, torej doma.

Zanimivi so podatki, ki se nanašajo na kraje, ki spadajo danes pod italijansko republiko. Leta 1914 je celovška založba poslala na takratno ozemlje italijanske kraljevine, v videmsko pokrajino 140 izvodov koledarja in drugih publikacij. V Vidmu je bilo 24 naročnikov, v Dreki 15, v Sentlenartu 41, v Marsinu 10, v Roncu 12, v Šentpetru Slovenov 21, Trčmunu 6, v Praprotnem 1, na Stari gori, v PodvarščU 1.

Naročnike je imela Mohorjeva družba tudi v Kanalski dolini, ki je takrat spadala pod Koroško. V Trbižu je bilo 5 naročnikov, v Ovčji vasi 18, v Pontablju 4, v Ukvah 39, v Rablju 10, v Vratih 11, v Žabnicah 35.

Veliko večje pa je bilo število naročnikov na Goriškem. V krajih, ki so takrat spadali pod goriško škofijo, in med te moramo prištevati celo vrsto vasi, ki so danes na Tržaškem je imela Mohorjeva družba 172 dosmrtnih in 9351 letnih udov, torej skupno 9523.

V krajih goriške nadškofije, ki so danes v Italiji, je bilo stanje naslednje: Devin 51, Mavhinje 35 (od teh 8 v Sesljanu, 1 v Vižovljah), Nabrežina 75, Sempolaj 48, Zgonik 52. V krajih, ki spadajo danes pod Trst je bilo torej 261 naročnikov

V krajih, ki so danes v goriški pokrajini, pa je bilo stanje naslednje: Gorica mesto 755, Standrež 171, Št. Maver 35, Pevma 88, Ločnik 25, Podgora 106. Na področju današnje goriške občine (takrat je bila vsa okolica ločena od Gorice) je bilo v zadnjem letu pred prvo svetovno vojno 1180 naročnikov mohorjevk. V Doberdobu so imeli 19 naročnikov, v Jamljah 13. Ni moč razbrati podatkov o naročnikih v Dolu, kajti tudi so vključeni med naročnike Opatjega sela. V Gabrjah so imeli 50 naročnikov, v Sovodnjah 83, v Števerjanu 69, v Bračanu pri Krminu 8 (tu so bili naročeni nekateri obmejni finančni stražniki slovenske narodnosti), v Mirniku 29.

V krajih, ki so danes v goriški pokrajini je bilo torej v letu 1914 1451 naročnikov Mohorjevih knjig. V vaseh današnje tržaške pokrajine, ki pa so takrat spadali v območje goriške dežele in škofije, je bilo 261 naročnikov, na ozemlju današnje videmske pokrajine pa je bilo 262 naročnikov. Da bi bila slika popolna bi bilo treba dodati še naročnike Trsta in drugih vasi na Tržaškem, ki pa so imele takrat lastno upravo tako na političnem kot na verskem področju.

Goriška operna sezona

Med gledališkim občinstvom v Gorici je vedno večje zanimanje za tri operne predstave v gledališču Verdi, kjer bodo od 22. do 24. predvajali operi CARMEN in pa RIGOLETTO.

Da bi omogočila obisk predstav čim večjemu številu, ljudi, je določila občinska uprava znižane cene za delavce in dijake. To znižanje gre do 35 od sto normalne cene; kdor bi bil rad deležen takega znižanja naj predloži poseben kupon, ki ga je razposala občinska uprava šolskim vodstvom raznim ustanovam in skupnostim, ter ga predložijo pri gledališki blagajni. Prizadete ustanove se lahko obrnejo neposredno na županstvo za take kupone, če jih nimajo (tel. 52-51 - rag. Bot). Znižane cene pa veljalo le za predstavo Rigoleta (22. aprila) in drugo predstavo Carmen (24. aprila). Vstopnice so v prodaji pri blagajni gledališča Verdi vsak dan od 11. do 12.30 in od 17. ure dalje. Cena gre za normalne vstopnice od 1500 do 2.500 lir za znižane pa od 1000 do 1900 lir.

Veliko zanimanje vlada tudi za nastop goriške sopranistke Mirelle Marcossi, ki bo pela pri drugi predstavi v operi Carmen.

Rok za prijavo trde pšenice

Pokrajinski urad za prehrano sporoča, da je z ministrskim odlokom od 29. marca t. l. rok za prijavo s trdo pšenico posejanih površin v letošnjem kmetijskem letu podaljšan do 30. aprila 1969.

Udeležba ESA na razstavi v Celovcu

Deželna ustanova za pospeševanje obrtništva (ESA) se bo udeležila s posebnim paviljonom razstave pohištva v Celovcu na Koroškem, dalje razstave pohištva v Milanu in mednarodne razstave za opremo v Monzi. Vse to z namenom, da bi pomagala pri razvoju domače pohištvene obrti. V ta namen bodo izbrali podjetja s posebnim ozirom na njihovo proizvodno zmogljivost in na kakovost njihovih izdelkov. Vsa podjetja, ki se zanimajo za udeležbo na kateri teh razstav, naj se obrnejo na urad ESA v Vidmu. Drevored Venezia 100 - tel. 54566.

Te dni je izšla tudi nova številka deželne obrtniške revije, ki jo izdaja ESA. Uvodni članek je napisal deželni odbornik za obrtništvo Stopper, ki navaja ukrepe, s katerimi namerava preko ESA deželna uprava podpreti nadaljnji razvoj obrtništva. Dr. Furlani razpravlja o stanju in bodočih izgledih posoškega obrtništva; Molina piše o obrtniških konzorcijih arh. G.P. Nimis pa obravnava kamnoseštvo. Prof. Mutinelli je zaključil svojo razpravo o furlanskem zlatarstvu. V reviji so tudi običajne rubrike, ki obravnavajo najrazličnejše probleme.

Lojze Udè v petek v klubu «Simon Gregorčič»

V petek, 18. aprila, ob 20.45 bo v dvorani kluba «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 predavanje o temi «Vojaški upori v avstrogorski armadi». Predaval bo zgodovinar in publicist Lojze Udè, ki je enega izmed teh uporov sam doživel.

Kino

CORSO. 17.15: «La monaca di Monza» A. Heywood in A. Sabato. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan

VERDI. 17.15: «Katango», K. Lakara in K. Bizuno, japonski kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO. 17—22: «Al suon di lupara», J. Effries in L. Ang; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «La donna per una notte», A. Steward in M. Constantin; francoski kinemaskopski film v barvah.

CENTRALE. 17.15—21.30: «Operazione Koby», R. Markovič in L. Samarzika; jugoslovanski film.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Con la morte alle spalle», J. Martin in R. Neri, barvni film.

EXCELSIOR. 16.00: «Silvestro e Gonzales in sfida all'ultimo pelo», barvna slikanica.

PRINCIPE. 16.30: «L'arte di arrangiarsi», Alberto Sordi.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Trije neusmiljeni», ameriški barvni film — ob 18. in 20.15.

Svoboda (Sempeter): «Bebec v Hollywoodu», ameriški barvni film — ob 18. in 20.15.

Deskle: «Goloroki šerif», ameriški barvni film — ob 20.

Renče: «Umazano delo», ameriški film.

Prvačina: «Revolveraš z rdeče reke», ameriški barvni film — ob 20. uri.

Sempas: «Nenavadna zgodba Eddija Chapmana», angleško-francoski film — ob 20.

Kanal: «Sedem zlatih mož», italijanski barvni film — ob 20.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Alesani, Ul. Carducci št. 38, tel. 22-68.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna Al Redentore, dr. Ennery in De Nordis. Ul. Rosselli 23 — tel. 72340.

MUHASTO APRILSKO VREME

Slana in sneg zajela goriška Brda v cvetju

Toplomer pod ničlo v Kanalski dolini in v Beneški Sloveniji

V nedeljo je sneg, ki je pobelil pobočja okrog Gorice ter segel precej nizko proti Vipavski dolini, presenetil vse Goričane, ki niso pričakovali, da bo na belo nedeljo v resnici vse belo na Banjški planoti, pa Korada in vsa goriška Brda, ki jih po navadi v tem času gledamo v belini češnjevih cvetov. V ponedeljek in včeraj zjutraj je mraz še bolj pritisnil. V Gorici so namerili včeraj zjutraj komaj 2 stopinji nad ničlo. V Števerjanu in v Dolu pa so imeli precej močno slano, ki prav gotovo ni prizanesla cvetju. Upamo vsaj, da škoda ne bo prevelika in se ne bo preveč poznala na pridelku češenj.

Še bolj občutno je zajel aprilski mraz Kanalsko dolino, kjer je padlo živo srebro do ničle ter je tudi snežilo. V Beneški Sloveniji je zdrknilo živo srebro celo do 2 pod ničlo ter se čez dan povzpelo do največ 5 stopinj.

Na srečo se je včeraj preko dneva zopet uveljavilo sonce s svojimi žarki in ponovno dokazalo, da aprilski sneg nima dolgega življenja, saj je tako že dosedanji sneg in mraz zelo redek pojav, ki ga nismo doživeli že precej let. Vsekakor bodo letos češnje bolj pozne kakor po navadi in upamo, da bodo vsaj sočne in debele ter bodo imele tako ceno, da se bo sadjarjem izplačalo jih obirati posebno sedaj, ko je tako težko dobiti delovno silo za tako delo.

šport šport šport šport šport šport

ATLETIKA

PRETEKLO NEDELJO V TRSTU

Borovka Sonja Lukač je že v odlični formi

Lukačeva zmagala v krogli z metom 11,05 m - Švab tretji v teku na 200 m ovire

V nedeljo zjutraj je na občinskem stadionu «Grezar» Ginnastica Triestina priredila pokrajinsko tekmovanje za moške in ženske. Zaradi slabega vremena se je tekmovanja udeležilo manjše število atletov in tudi rezultati so bili skoraj povsod slabši od tistih katere bi pričakovali po izrednem otvoritvenem tekmovanju dva tedna prej.

Tehnično najzanimivejši rezultat je v metu krogle dosegla atletinja ŠZ Bor Sonja Lukač, ki je kroglo vrgla 11,05 m daleč, 23 cm manj od lastnega osebnega rekorda. Rezultat predstavlja najboljšo znamko Sonje Lukač in enega najboljših dosežkov za mladinke v Italiji. Naj povemo še, da je na lanskem prvem tekmovanju Lukačeva presegla 10 m in nato med sezono napredovala za en meter. Če se bo to zgodilo tudi letos bomo morda doživeli nov deželni rekord, katerega sedaj z rezultatom 12,18 m drži Videmčanka Del Giudice.

Poleg Sonje Lukač je na tekmovanju kot edini borovec nastopil še Dušan Švab v dokaj nenavadnem teku na 200 m čez ovire. Zmagal je v svoji skupini in dosegel tretji najboljši čas 29"5.

Na tekmovanju so nastopili tudi nekateri atleti z Goriškega in odnesli več zmag. Ugo Defranzoni, deželni rekorder v metu kopja, je zmagal v svoji panogi z rezultatom, ki je deset metrov slabši od osebnega rekorda. Dosežek verjetno pomeni, da atlet med zimsko sezono ni posebno dosti treniral. Slabo je metal tudi Fučka, ki je prejšnji teden v Gorici vrgel nad 56 m. Vsem kopjašem je verjetno močno nagajal veter in kritike so morda zato neupravičene. Fučka je zmagal v metu krogle z rezultatom 13,56 m, to je gotovo nekoliko manj od tega, kar je atlet pričakoval po izrednem rezultatu 13,98 v prvem tekmovanju.

V hitrih tekih so bili doseženi normalni rezultati. Najboljša sprinterja v deželi, Tržačan Marion in Zadro iz Gradiške, sta tekla v zadnji skupini. Zmagal je Marion z enim metrom naskoka. Presenetljivo je v teku na 100 m zmagal Goričan Pecorari, ki je v prvi skupini dosegel 11"3. Pecorari je novo ime v deželnem sprintu, časi zaradi vetra ne predstavljajo povsod jasne slike vrednosti atletov.

Običajno zmago je dosegel na 400 m Tassini. En krog je pretekel v 52"1. V napeti borbi za drugo mesto je Flamini za eno samo desetinko sekunde prehitel Bianca. Oba sta dosegla prav zadovoljiva rezultata.

Dekleta so nastopila v petih panogah. V krogli smo že omenili Sonjo Lukač, ne smemo pa mimo Licie Rossi, ki je presenetila z odličnim dosežkom 9,70 m. Licia Rossi je namreč izrazita sprinterka in kroglo meče le kot dopolnilo. Z meti okoli 10 m bo v deželnem merilu atletinja Ginnastice med najboljšimi tudi v tej panogi. V ostalih panogah so zmage zabeležile še Rosanna Rossi z dobrim rezultatom 145 cm v skoku v višino in Patrizia Seriau z zadovoljivim časom 13"1 na 100 m. Dosežki v metu kopja in v skoku v daljino ne predstavljajo nič posebnega.

Rezultati

Moški

200 m ovire: Colautti (CSI) 29"2, 3. Švab (Bor) 29"5
100 m: Pecorari (Goriziana) 11"3
daljina: Marchesan (Torriana) 6,40 m
krogla Fučka (Ginn. Triestina) 13,56 m
400 m: Tassini (Ginn. Triestina) 52"1
5000 m: Blasig (Italcantieri Tržič) 15'49"3
kopje: Defranzoni (Torriana) 58,20 m, 3. Fučka (Ginn. Triestina) 50,89 m
hoja 5 km: Abatianni (Fiamme Oro) 30'18"5

Ženske

krogla: Lukač (Bor) 11,50 m
daljina: Rossi Licia (Ginn. Triestina) 5,09 m
višina: Rossi Rosanna (Ginn. Triestina) 1,45 m
kopje: Magro (Edera) 25,35 m
100 m: Seriau (Ginn. Triestina) 13"1.

— lin —

Znana jugoslovanska filmska igralka Milena Dravić snema v teh dneh film s športno tematiko «Cross». Na njeno «športno» vlogo jo strokovno pripravlja znani jugoslovanski atletski trener Drago Štritof, ki je izjavil, da je Dravičeva izredno nadarjena za šport in bi gotovo postala vrhunska tekmovalka v številnih panogah, če bi resno trenirala

Organizatorji «Plavalnega dne», ki bo na sporedu v nedeljo zjutraj, 20. t.m. v tržaškem pokritem bazenu «B. Bianchi», bodo sprejemali zadnje prijave tekmovalcev še drevi od 20. ure do 21.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ulica Geppa 9/I.

V nedeljo začetek tekmovanja v ženski odbojkarski C ligi

Sezona raznih odbojkarskih prvenstev je v polnem teku in številnim drugim se bo v kratkem pridružilo tudi deželno prvenstvo ženske C lige. Tekmovanje v tej ligi poznamo razmeroma malo časa, saj se je Italijanska odbojkarska zveza odločila zanj šele lani. Prej se je vse tekmovanje v ženski odbojki odvijalo le v dveh ligah. A in B.

Koledar letošnjega deželnega ženskega odbojkarskega prvenstva C lige je naslednji:

20. aprila (1. kolo)
Oma - Porzio
FARI TS — AGI B
Corridoni - Bor B
27. aprila (2. kolo)
Porzio - FARI TS
AGI B Bor B
OMA - Corridoni
1. maja (3. kolo)
FARI TS - OMA
Bor B - Porzio
Corridoni - AGI B
4. maja (4. kolo)
OMA - Bor B
Corridoni - FARI TS
AGI B - Porzio (9.30)
11. maja (5. kolo)
Bor B - FARI TS
AGI B - OMA
Corridoni - Porzio
POVRATNI DEL PRVENSTVA
18. maja (6. kolo)
Porzio - OMA
AGI B - FARI TS
Bor B - Corridoni
25. maja (7. kolo)
FARI TS - Porzio
Bor B - AGI B
Corridoni - OMA
1. junija (8. kolo)
OMA - FARI TS
Porzio - Bor B
AGI B - Corridoni
5 junija (9. kolo)
Bor B - OMA
FARI TS - Corridoni
Porzio - AGI B
8. junija (10. kolo)
FARI TS - Bor B
OMA - AGI B
Porzio - Corridoni

Vsa srečanja bodo zjutraj ob 10.30, razen srečanj AGI B . Porzio (4. maja), ki bo ob 9.30 in Bor B AGI B (25. maja), ki bo ob 16. uri.

TENIS

RIM, 15. — Za letošnje 26. mednarodno teniško prvenstvo Italije so določili naslednje nosilce skupin:

Moški

1. Roche, 2. Newcombe, 3. Ashe, 4. Okker, 5. Santana, 6. Riessen, 7. Mulligan, 8. Drysdale, 9. Pasarell, 10. Pilic, 11. Metreveli, 12. Ralston, 13. Tiriac, 14. Taylor, 15. Richey, 16. Nastase.

Ženske

1. Moffittking, 2. Bowrey Turner, 3. Haydon Jones, 4. Wade.

KOLESARSTVO

MILAN, 15. — Kolesarska hiša FAEMA je danes uradno sporočila, da se bo letošnje mednarodne etapne kolesarske dirke «Giro d'Italia» udeležil tudi belgijski vozač Eddie Merckx.

ŠPORT NA TV

Drevi ob 22. uri bodo po prvem sporedu italijanske televizije prenašali v registriranem prenosu mednarodno nogometno tekmo «pod 23 leti» Francija - Italija. Srečanje bo prenašal Nicolo Carosio. Tekma bo na sporedu v Grenoblu

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

Ekipa nabrežinskega Sokola si je zagotovila obstoj v B ligi

SOKOL — ZARJA 3:0
(15:5, 15:10, 15:13)

SOKOL: Filipčič, Zavadlal, Skerk, Eatagelj, Caharija, Zidarič, Gabrovec.

ZARJA: S., D., S., M. Križmančič, Bandelj, Terčon, Seražin, Fonda, Čok.

SODNIKI: Fornasar (Videm), Pappacoda, Callin.

To srečanje bi se moralo odigrati v Nabrežini. Ker pa razpolaga Sokol le z igriščem na prostem, v nedeljo pa so bili vremenski pogoji izredno slabi, sta se obe ekipi preselili skupno s sodniki in delom občinstva v Trst, v dvorano stadiona «1. maj».

V tem slovenskem derbiju sta se pomerili ekipi s spodnjega dela lestvice in to je bilo iz igre tudi jasno razvidno. Bilo je v bistvu srečanje «revnih sorodnikov». Sesterki namreč nista pokazali nič posebnega, zato je bila igra precej monotona, brez dogodkov, ki bi ogreli občinstvo. To je pa tudi razumljivo. Zarja nastopa letos v tem prvenstvu brez posebnih ambicij. Njen glavni namen je le, da se v teku tega prvenstva čim več nauči ter vsekakor bolje izuri svoje igralke, kot bi ji to uspelo v C ligi. Če stvari gledamo tako, potem je treba pač tudi objektivno priznati, da Bazovke vendarle napredujejo od tekme do tekme, čeprav je ta napredek še malo opazen, razen pri nekaterih posameznicah. Vsekakor bi ekipa lahko že kar takoj zaigrala precej bolje, če bi igrala bolj dinamično in če bi se igralke hitreje premikale po igrišču.

Sokol razpolaga z izredno mlado ekipo, v kateri je edini steber Zavadlalova (Švabova ni nastopila), ki je bila v tej tekmi na vsem polju zdaleč najkoristnejša in najbolj izkušena ter učinkovita igralka. Skoraj vsako svojo žogo je spremenila v točko (kar sicer ni bilo pretirano težko), obenem je mentorsko zalagala svoje mlade soigralke z uporabnimi žogami.

Tekma sama se je zaključila v treh setih, ki pa niso vedno tekali tako, kot kaže izid. V vem setu je Sokol zmagal kar 15:5, toda prvi del tega niza je bil izredno izenačen: po petnajstih menjavah servisa je bilo stanje namreč še vedno neodločeno 4:4, nato pa se je Zarja povsem zrušila in predala ta del igre.

Drugi set je takoj prinesel veselje občinstvo Nabrežinkam in ohranile ga do konca, čeprav je Zarja v kájkrat skušala dohiteti svoje nasprotnice.

Najbolj živahen je bil tretji set, v katerem je bila igra obeh ekip sterk precej izenačena. Zarja je pri stanju 12:11 celo prišla v vodstvo, toda izkušena Zavadlalova je pravočasno zavrla napadalno nasprotnic, ki so zagrešile kar več povsem začetniških napak, so ob koncu zgrešile celo vrsto red postave na igrišču. Sokol je tako priboril tudi ta set in je s tem praktično zagotovil obstanek v B ligi.

P. B.

Ekipa bazoviške Zarje

MOŠKA D LIGA

Gasilci GO-Bor B 3:1

GASILCI GO - BOR 3:1
(11:15, 15:10, 15:8, 15:9)

GASILCI GO: Tuzzi, Simonetti, Visintin, Leban, Malfatti, Bensa, Zoff, Zavertanik.

BOR: Marc, Presinger, Kapelj, Peterlin, Franko, Bolčina, Malalan.

SODNIKI: D'Affara, Sussi, Caligaro.

Nastop Bora v Gorici proti vodeči enajsterici na lestvici D lige je imel že pred začetkom tekme določen izid: mlada šesterka Tržačanov pa ni mogla upati na kaj več kot na poraz. Do tega je res prišlo, toda dogodki na igrišču so potekali povsem drugače, kot so pričakovali gostitelji. Ti so se morali za svojo zmago potegovati precej bolj, kot so predvidevali, kajti v Boru so naleteli na izredno zagrizenega nasprotnika.

Mladi borovci so se namreč predstavili goriškemu odbojkarskemu občinstvu kot izredno dinamična ekipa. Igra Tržačanov je bila nad vse duhovita, hitra in živahna. Z menjavami pod mrežo so od časa do časa temeljito zmedli nasprotnike (pa tudi sebe); celo sodnik v določenem trenutku ni razumel, kaj se dogaja pod mrežo in je žvižgal napačno postavo, ko je stala povsem pravilno.

Srečanje kot celota je bilo v prvih treh setih povsem izenačeno in šele v zaključnih potezah vsakega niza je uspelo domačinom priti do odločujoče prednosti. Le v zadnjem setu so si Gasilci priborili večjo prednost, čeprav tudi tedaj ne z lahkoto.

Za borovce je bilo to gotovo eno najboljših srečanj, kar so jih odigrali v tem prvenstvu.

V ponedeljek so zaključili lepo uspeli košarkarski turnir «Bor junior». Na zgornji sliki vidimo prizor med finalno tekmo

Zgoraj nagrajevanje in spodaj skupna slika udeležencev turnirja «Bor junior».

JUGOSLOVANSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Crvena zvezda državni prvak Radnički in Slovan izpadla

V jugoslovanskem državnem košarkarskem prvenstvu so sicer odigrali šele predzadnje kolo, vendar pa je v tem tekmovanju že vse znano. Za Crveno zvezdo je bilo že prej znano, da je osvojila naslov državnega prvaka, v 21. kolu pa sta z matematično gotovostjo izpadla beograjski Radnički in ljubljanski Slovan. Sicer je bila tudi usoda Ljubljančanov že zdavnaj zapečatena, saj niso osvojili niti ene same zmage, Radnički pa je upal prav do konca na rešitev, toda v tem kolu se je pomeril z ljubljansko Olimpijo, ki ga je seveda brez posebnih težav premagala.

Za veliko presenečenje pa bi v tem kolu kmalu poskrbel Rabotnički, ki se je uklonil Crveni zvezdi šele po podaljšku igre. Prav tako je presenetila Lokomotiva z zmago nad Partizanom.

Zadnje kolo bo imelo na sporedu zanimivo srečanje. Med seboj se bosta namreč pomerili obe letos najmočnejši ekipi tega prvenstva, Olimpija in Crvena zvezda.

Lestvica po predzadnjem kolu je taka:

Crvena zvezda 38 točk, Olimpija in Jugoplastika 32, Zadar 26, Partizan in Lokomotiva 22, Borac 20, Beograd in Železničar 18, Rabotnički 14, Radnički 10 in Slovan 0 točk.

4. MAKS ZADNIK

Med Snežnikom in morjem

Spomini na NOB - Istrski odred v Brkinih in Istri

Kurirska zveza pa je stekla takoj. Že naslednji dan, t.j. 10. ali 11. oktobra 1943, sva bila poslana s pošto z Rijavč na Mašun jaz in Tone Kotlarjev iz Zarečice. Potovala sva čez Harije in Malo Bukovico proti železniški progi in cesti Ilirska Bistrica — Reka, toda med potjo se mi je izgubil spremljevalec, zato sem sam prekoračil progo in cesto v Dolenjskem potoku, se napotil mimo Dolenjega Zemna proti Vrbici, kjer sem prekoračil še cesto II. Bistrica — Klana in šel dalje v Snežniške gozdove. Na Mašun sem prispel naslednji dan okoli 12. ure, oddal pošto in prespal naslednjo noč v gradu s kurirji.

Naslednji dan so me okoli poldne poklicali k Tonetu Vidmarju — Luki, tedanjem komandantu Brkinske brigade, in mi naročili, naj se po kosilu pripravim za povratek v Brkine, kamor bom spremljal 5 tovarišev. Takoj za tem sem se seznanil z njimi. Bili so: Kamilo Kratochwill — Mile, obveščevalec CK — VOS, Anton Mavrič — Tone, obveščevalec II. SKOB Ljube Šercerja, Drago Benčič — Brkin, politkomisar Istrske brigade, kurir Tone Poropat, doma iz Vodic in Drago Dodič, doma iz Obrova v Brkinih. Vsi so bili namenjeni v Istro po pomembnih opravkih.

Ob 14. uri smo odšli z Mašuna proti Sviščakom in dalje v dolino proti Kuteževem, kjer smo se ustavili v neki kmečki hiši, se malo spočili in dobili dobro večerjo. Ob 22. uri smo odšli iz Kuteževega proti D. Zemnu. Vodil nas je v zelo temni noči domačin. Kmalu smo prekoračili cesto II. Bistrica-Klana in prispeli v Dolenji Zemon. Od tam se je vodič vrnil domov, njegovo vlogo sem prevzel jaz. Okoli 2. ure smo se v zelo temni noči približali cesti in železnici II. Bistrica — Reka v Dolenjskem potoku. Približno 50 metrov pred njo smo se ustavili na ozki poljski poti. Skrbelo nas je, kako bomo prešli čez ti za nas tako nevarni prometni žili. Utrujeni od napornega potovanja smo posedli k poti in se posvetovali. Končno je Brkin odločil, naj kurir pregleda cesto 50 metrov levo in desno in ugotovi, ali je prehod varen. Nič sumljivega nisem opazil, zato sem se vrnil z obvestilom, da je prehod prost. Toda Brkin je bil preudaren in nezaupljiv. Poslal me je ponovno na ogled ceste. Ko sem se še drugič vrnil z enakim obvestilom, se Brkin še ni mogel odločiti za prečkanje ceste. Poslal me je še tretjič, naj preverim, ali je prehod varen. Tedaj mi je bilo vsega že preveč. Nisem mogel razumeti zakaj bi moral še enkrat preverjati varnost prehoda, ki sem jo že dvakrat ugotovil, zato sem mu odločno odgovoril, da bom prečkal cesto in železnico in se več ne vrnem. Dodal sem še: «Kdor ne zeli z menoj, naj ostane ali se vrne na Mašun!» Ker sem odklonil, da bi še tretjič preveril varnost prehoda, tudi drugim ni kazalo drugega, kot se odločiti za prečkanje ceste. Pazljivo smo se ji približali. Najprej sva jo prešla s Tonetom, za nama sta prišla Kamilo in Drago. Skočili smo pod cesto v potok, ko pa je stopil četrti na cesto, ne spominjam se več ali je bil Brkin ali Tone Mavrič, se je moral hitro umakniti nazaj v grmovje, kajti po asfaltni cesti je od II. Bistrice prikorakala nemška patrola 6—8 mož, vendar Nemci niso zaradi naše pazljivosti in izredno temne noči ničesar opazili. Takoj za tem sta, ne da bi oklevala, tudi ostala dva prekoračila cesto. Po nasipu, ki je bil visok več metrov, smo prekoračili tudi železniško progo, ne da bi naleteli na sovražnika.

Noč se je polagoma umikala dnevu, kajti pri prekoračenju ceste in železnice smo se predolgo zamudili, nato smo se ustavili še na Veliki Bukovici, kjer nam je dobra kmečka ženica postregla s kruhom in jabolčnikom. Ko smo odšli iz vasi, se je na vzhodu že svetlikala jutranja zarja. Pred nami pa je bila še cesta Ilirska Bistrica — Podgrad, za katero nismo vedeli, ali jo je sovražnik zasedel. Srečno smo jo prešli vzhodno od vasi Harije, ko se je bilo že povsem zdanilo. Pohiteli smo še mimo Tominj in okoli 10. ure prispeli čez Zajelšje in Pregarje na Rjavče, toda štaba odreda tam nismo našli. S člani štaba smo se sešli šele zvečer na Kovčicah, kamor se je bil zaradi nemške ofenzive prejšnji dan umaknil. Z vrnitvijo v Brkine je bil moj prvi kurirski «podvig» uspešno končan. V Brkinih je bila 13. 10. nemška ofenziva. Zaradi nacističnega terorja in požiganj je bilo mnogo ljudi hudo prestrašenih, vendar ni nihče pomislil na to, da bi klonil pred sovražnikom, pač pa so se mrzlično nadaljevale organizacijske in politične priprave za nadaljevanje boja proti novemu sovražniku — nacizmu.

DRUGI KURIRSKI POHOD

Sredi oktobra se je štab Istrskega odreda naselil v vasi Kavčice k Poljkovim. Strah, ki ga je zapustila prva nemška ofenziva, je bil kmalu pozabljen.

Že 18. 10. 1943 sem moral drugič na pot na Mašun. Spremljal sem tri tovariše iz Tržaške brigade (ne pet, kot navaja dopis štaba odreda z dne 21. 10. 1943). To so bili: G. Zoll, komandant Tržaške brigade, Bruno Bizjak in še neki tovariš, ki je govoril le italijansko in si njegovega imena nisem zapomnil. Bilo je megleno in deževno vreme. Blatne poti in močvirja v okolici proge med vasmi Koseze in Malo Bukovico ter slaba kondicija mojih varovancev so potovanje zelo ovirale. Šli smo počasi in često počivali, ker so Tržačane, nevajene brkinskih blatnih poti, žulili neprimerni nizki čevlji. Čez progo in cesto II. Bistrica — Reka smo prešli pri Mali Bukovici malo prej, ko se je zdanilo, zato smo ponoči lahko prišli do Gornjega Zemna, kjer smo se ustavili v nekem grmo

Tržačani so bili namreč preutrujeni, da bi nadaljevali potovanje, potovanje podnevu pa je bilo tedaj tudi preveč tvegano. Dan smo preživeli, ne da bi srečali ali videli kogarkoli. Proti večeru je začelo deževati, ko se je stemnilo, smo zapustili skrivališče in se napotili po njivah in senožetih med Gornjim in D. Zemnom proti Podgori« Med potjo smo prekoračili nekaj naraslih potokov in prebredli naraslo rečico Kočan. Vsi premočeni smo prispeli okoli 22. ure v Vrbico, kjer se v zgornjem delu vasi v neki hiši ustavili, dobili večerjo, si nekoliko posušili obleko in prespali noč na seniku. Komaj preden se je zdanilo, smo odšli s tremi domačini, ki so odhajali z vozovi po drva v gozd, proti Mašunu, kamor smo prispeli ob 14. uri 20. 10. 1943. Javil sem se na komando mesta Mašun h komandantu Francu Derenčinu. Njemu sem pustil Tržačane in pošto za štab XIV. divizije.

Mašun je bil še vedno svoboden, toda bližajoči se sovražni napad, s katerim je nameraval nemški štab uničiti to vedno partizansko žarišče, je bilo čutiti v zraku. Vladalo je nekam mrzlično vzdušje: ekonomi in drugi funkcionarji so mande mesta so hitro spraznjevali skladišča, da bi tako dragoceno in obilno opremo obvarovali pred uničenjem.

Že isti dan sem se moral vrniti z Mašuna v Brkine, kamor sem vodil pet tovarišev. Z menoj je tedaj potoval med drugimi tudi starejši aktivist doma iz Slovenske Istre, na dolžnost šefa obv. centra Istrskega odreda pa je prihajal iz štaba XIV. div. Maks Tomažič. Brez večjih motenj smo prispeli do Dolenjski potok in prešli cesto. Potem pa so se začele teža

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir, vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS. Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi po beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst